

Ongeluk? Zo is de weg snel
weer vrij **2**

Camera's volgen verkeer op de ringweg

Interview Ton Swanenberg
(Aanpak Ring Zuid) **14**

'Stinkende best doen om hinder te beperken'

Extra sneltrein
Groningen-Leeuwarden **16**

In 31 minuten naar Friese hoofdstad

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 05 — DECEMBER 2014

RUUD SCHAAF FIETST VIER KEER PER WEEK OP ZIJN E-BIKE VAN ZIJN HUIS IN SAUWERD NAAR ZIJN WERK IN GRONINGEN. FOTO: RONNY BENJAMINS.

STEEDS MEER FORENSEN VERRUILEN AUTO VOOR E-BIKE

DE ELEKTRISCHE FIETS WORDT STEEDS POPULAIRDER. ER ZIJN DAN OOK STEEDS MEER FORENSEN DIE ERVOOR KIEZEN OM DE AUTO TE LATEN STAAN EN IN PLAATS DAARVAN MET EEN E-BIKE NAAR HUN WERK GAAN. DAT IS GOED NIEUWS. NIET ALLEEN VOOR HET MILIEU, MAAR OOK VOOR DE DRUKTE OP DE WEG. WANT HOE MINDER AUTOMOBILISTEN, HOE MINDER FILES.

Zowel grote werkgevers als de overheid stimuleren het gebruik van de e-fiets dan ook

maar al te graag. Zo zijn er allerlei subsidies voor forensen die een elektrische fiets willen aanschaffen. Maar niet alleen forensen, ook scholieren worden aangemoedigd op de e-bike te stappen. Zo mogen 240 middelbare scholieren in Groningen en Drenthe die verder dan 6 kilometer van school wonen, de e-bike een tijdje uitproberen. Initiatiefnemer Regio Groningen-Assen hoopt dat de leerlingen uiteindelijk vaker de fiets pakken dan de bus. Vooral in Groningen zijn treinen en bussen tijdens de spits nu vaak overvol, vooral met jongeren. En daarmee ligt het gevaar op de loer dat het OV een minder aantrekkelijk alternatief is voor automobilisten.

VEILIG
Dat de elektrische fiets zo populair is, is niet verwonderlijk. Zonder al te veel inspanning behalen fietsers gemakkelijk snelheden van 25 kilometer per uur. En daarin schuilt dan ook weer een nadeel,

want helemaal ongevaarlijk is het daarmee niet. Onder de noemer 'Fietswijs' is de pro-

vincie Groningen onlangs een campagne gestart om veilig fietsen te bevorderen.

“SLECHT WEER? DAAR KUN JE JE OP KLEDEN”

KOU, REGEN, SNEEUW? VOOR RUUD SCHAAF KAN HET DE PRET NIET DRUKKEN. DOOR WEER EN WIND GAAT HIJ VRIJWEL DAGELIJKS VANUIT SAUWERD OP ZIJN E-BIKE NAAR ZIJN WERK IN DE STAD GRONINGEN.

Ruud Schaaf (56) werkt vier dagen in de week als Wmo-consulent bij de gemeente Groningen. Met zijn elektrische fiets kost het hem ongeveer een half uur om op zijn werk te komen. Met de auto is hij weliswaar tien minuten sneller, maar dat levert hem vervolgens wel een parkeerprobleem op. En dat niet alleen: "Ik leg voor mijn werk veel huisbezoeken af, vooral in de binnenstad. Dat is met de auto niet te doen."

Tot een paar jaar geleden ging Schaaf met de auto naar zijn werk. Hij denkt er echter niet aan om opnieuw elke dag achter het stuur te kruipen. "Ik vind het heerlijk om te fietsen. Het is gezond en ook nog eens lekker." Schaaf laat zich dan ook niet weerhouden door het weer. "Welnee. Je kunt je er toch op kleden? Er moet wel een enorm dik pak sneeuw liggen, wil ik mijn fiets een keer laten staan." Schaaf heeft sinds augustus een nieuwe e-bike die hij kocht via het fiets-privé-project van de gemeente Groningen, wat hem een voordeel van 750 euro opleverde. Met deze fiets legt hij gemiddeld zo'n 100 kilometer per week af. Mocht het nodig zijn, dan kan hij zijn fiets op zijn werk opladen.

VERDER IN DEZE KRANT:

- SIEBEN POEL (RIJKSWATERSTAAT) **6**
- OOSTELIJKE RINGWEG BIJNA KLAAR **8**
- GRONINGEN ALTIJD AL FIETSSTAD? **10**
- HOOFDSTATION OP DE SCHOP **12**

ONGELUK? ZO IS DE WEG SNEL WEER VRIJ

ALLE STAPPEN IN BEELD. DE FOTO'S ZIJN AFKOMSTIG VAN VERSCHILLENDE PLEKKEN IN HET LAND. 1: DETECTIELUSSEN IN DE WEG REGISTEREN IETS ONGEWOONS. 2: DE VERKEERSCENTRALE KIJKT WAT ER AAN DE HAND IS. 3. EEN WEGINSPECTEUR IS SNEL TER PLAATSE. 4. HET OVERIGE VERKEER KRIJGT INFORMATIE. 5. DE WEG IS WEER VRIJ. BRON FOTO 1 T/M 4: [HTTPS://BEELDBANK.RWS.NL](https://beeldbank.rws.nl), HENRI CORMONT, TINELOU VAN DER ELSKEN, JEROEN MIES, HARRY VAN REEKEN.

ALS ER EEN ONGELUK GEBEURT OP DE ZUIDELIJKE RINGWEG VAN GRONINGEN, STAAT BINNEN DE KORTSTE KEREN HET VERKEER VAST DAT DE STAD IN OF UIT WIL. DAAROM ZIJN ER AFSPRAKEN GEMAAKT OM BIJ EEN INCIDENT DE WEG ZO GAUW MOGELIJK WEER VRIJ TE KRIJGEN. HOE SNELLER DAT GEBEURT, HOE VEILIGER. EN OOK DE DOORSTROMING IS GEBAAKT BIJ SNEL INGRIJPEN, WANT ELKE MINUUT DAT DE WEG LANGER GESTREMD IS, GROEIT DE FILE SNELLER AAN.

1. SEINTJE NAAR VERKEERSCENTRALE

In de zuidelijke ringweg zitten detectielussen die de hoeveelheid en de snelheid van het verkeer registreren. Als er iets ongevoons op de weg gebeurt, bijvoorbeeld een opstopping of een aanrijding, dan registreren de lussen een lagere snelheid van het overige verkeer. Er gaat dan automatisch een melding naar de verkeerscentrale in Wolfheze. De verkeerscentrale kan ook een seintje krijgen vanuit de meldkamer van de politie. Bijvoorbeeld als andere weggebruikers 112 hebben gebeld.

2. WEGVERKEERSLEIDER BESLIST

De wegverkeersleider in Wolfheze kan dankzij de camera's die langs en boven de weg hangen, zien wat er aan de hand is. Op basis van de beelden kan hij beslissen om in te grijpen. Bij een botsing kan hij bijvoorbeeld hulpdiensten inschakelen en een bergingsbedrijf bellen om de voertuigen weg te halen. Vaak gaat het gelukkig alleen om blikshade. Het bergingsbedrijf is altijd binnen 20 minuten na een oproep ter plekke, zo is afgesproken. Meestal zijn de bergers er binnen 14 minuten.

3. WEGINSPECTEUR GAAT DE WEG OP

Bij een ongeval wordt ook een weginspecteur opgeroepen, die met zijn herkenbare gele auto of motor snel ter plekke is. De weginspecteur zorgt ervoor dat de hulpdiensten en de berger veilig hun werk kunnen doen. Ook maakt hij ter plekke een schatting van hoe lang het duurt voordat de weg weer vrij is. Verder zorgt hij ervoor dat het verkeer plaatselijk wordt omgeleid.

4. OVERIGE VERKEER KRIJGT INFORMATIE

Als de werkzaamheden enige tijd gaan duren, kan de verkeerscentrale het verkeer in de omgeving hierover informeren. Bijvoorbeeld via de digitale informatieborden, die het advies kunnen geven een andere route te kiezen. De vertraging wordt automatisch doorgegeven aan de verkeersinformatiedienst, die de file op de radio kan melden. Ook gaat het bericht naar de navigatiesystemen met actuele verkeersinformatie. Zo weten de automobilisten sneller waar ze aan toe zijn. Daarnaast kan de wegverkeersleider de verkeerslichten tijdelijk aanpassen aan de huidige verkeersomstandigheden om het verkeer beter te laten doorstromen.

5. VRIJ BAAN!

Als alles is opgeruimd, geeft de weginspecteur de weg weer vrij. In de verkeerscentrale volgt de wegverkeersleider het verloop op de weg totdat de situatie weer normaal is.

Op dit moment is het camerasysteem langs de zuidelijke ringweg al helemaal dekkend. Vanaf half 2015 is de gehele ringweg in beeld.

OOK TIJDENS OMBOUW

Tijdens de ombouw van de zuidelijke ringweg (2016-2020) kan de verkeerssituatie worden gevolgd. Bijvoorbeeld als een rijstrook tijdelijk niet beschikbaar is. De detectielussen in de weg registreren de snelheid en de hoeveelheid verkeer. Als er vertraging is, komt dat automatisch op de digitale informatieborden op de toegangswegen. Automobilisten die niet per se op de zuidelijke ringweg hoeven te zijn, kunnen dan bijvoorbeeld beslissen de route via de westelijke en noordelijke ringweg te nemen. Zo neemt het aanbod van het verkeer op de zuidelijke ringweg af. Andere borden geven aan wat de reistijd is naar het centrum en hoeveel parkeerplaatsen er beschikbaar zijn op de P+R-terreinen.

MINDER HINDER: PAKKET MAATREGELEN TEGEN ONVERMIJDELIJKE OVERLAST

DE KOMENDE JAREN ZIJN ER VEEL WERKZAAMHEDEN AAN DE WEG IN EN ROND DE STAD GRONINGEN. MET ALS MEEST IN HET OOG SPRINGEND DE AANPAK VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG. HET IS ONVERMIJDELIJK DAT HET VERKEER HIERVAN HINDER ONDERVINDT. GRONINGEN BEREIKBAAR ZORGT VOOR AFSTEMMING VAN ALLE PROJECTEN EN NEEMT UITEENLOPENDE MAATREGELEN OM DE HINDER ZO VEEL MOGELIJK TE BEPERKEN. ZO BLIJFT DE STAD ALTIJD GOED BEREIKBAAR.

Minder Hinder. Dat is de naam van de succesvolle landelijke aanpak om bij werkzaamheden de overlast voor het verkeer zo veel mogelijk te beperken. Ook in Groningen wordt deze aanpak toegepast. De aanpak bestaat uit vijf soorten maatregelen: slim reizen, slim plannen, slim bouwen, verkeersmanagement en tijdig communiceren.

ALTERNATIEVEN

Onder 'slim reizen' vallen alle maatregelen die reizigers overhalen om in de spits niet altijd met de auto te reizen. Bijvoorbeeld

door het openbaar vervoer en de fiets aantrekkelijker te maken voor het woon-werkverkeer. Zo neemt het aantal auto's in de spits af. Wie toch met de auto gaat, heeft dankzij 'slim plannen' voldoende alternatieve routes. Groningen Bereikbaar zorgt ervoor dat de verschillende werkzaamheden goed op elkaar zijn afgestemd. 'Slim bouwen' zorgt er vervolgens voor dat het verkeer bij werkzaamheden aan een weg er zo kort mogelijk en zo weinig mogelijk hinder van ondervindt. Bijvoorbeeld door het stimuleren van nieuwe, snellere bouwtechnieken. Als bepaalde delen van een

weg niet te gebruiken zijn, zorgt 'verkeersmanagement' ervoor dat het verkeer zo goed mogelijk blijft doorstromen. Het gaat hierbij om maatregelen om het verkeer zo goed mogelijk over de beschikbare wegen te leiden. Hiervoor wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van de bekende digitale informatieborden met de verwachte reistijden van twee routes. Door weggebruikers tijdig te informeren, kunnen zij rekening houden met de werkzaamheden en eventueel hun route of hun vervoersmiddel daarop aanpassen.

SUIKER UNIE BLIJFT BEREIKBAAR IN BIETENCAMPAGNE, OOK TIJDENS WEGWERKZAAMHEDEN

ELKE DAG SINDE DE START VAN DE BIETENCAMPAGNE IS HET EEN KOMEN EN GAAN VAN VRACHTWAGENS. AUTO'S BELADEN MET TONNEN SUIKERBIETEN KOMEN VAN ALLE KANTEN UIT DE REGIO NAAR HOOGKERK, EN VERLATEN KORTE TIJD LATER LEEG HET FABRIEKSTERREIN. MEESTAL GEBEURT DAT SOEPEL, ZONDER GROTE FILES OF PROBLEMEN. DAT WIL MEN BIJ SUIKER UNIE GRAAG ZO HOUDEN, OOK TIJDENS DE WEGWERKZAAMHEDEN DIE DE KOMENDE JAREN OP STAPEL STAAN. MAAR DAT ER DAARVOOR VEEL MOET GEBEUREN, DAAR IS MEN ZICH IN DE GROOTSTE SUIKERFABRIEK VAN GRONINGEN GOED VAN BEWUST.

Directeur Bram Fetter denkt bijna dagelijks na over mogelijkheden om de bereikbaarheid van de Suiker Unie optimaal te houden of te verbeteren. Onder andere door te kijken of bestaande wegen beter benut kunnen worden. Zo is hij lid van werkgeversorganisatie VNO-NCW Noord en vormt hij samen met gedeputeerde Henk Brink van Drenthe en minister Melanie Schultz van Haegen het bestuurlijke trio van het programma 'Beter Benutten' voor de Regio Groningen-Assen. Daarnaast is hij lid van de Adviescommissie bedrijfsleven van Groningen Bereikbaar.

AANVOERROUTES

Voor al tijdens de suikerbietencampagne, van september tot november, is het belangrijk dat de fabriek goed te bereiken blijft. Hoe komen de suikerbieten straks bij de Suiker Unie als er wordt gewerkt aan de zuidelijke ringweg? "In principe gaat Suiker Unie er vanuit dat er qua aanvoer niet veel verandert. De bieten komen ook dan gewoon per vrachtwagen naar de fabriek." Zo'n 45 procent van de vrachtwagens komt vanuit het westen of het noorden de stad binnen. Circa 30 procent rijdt vanuit het oosten en 25 procent is afkomstig vanuit het zuiden, aldus Fetter.

Bereidt de Suiker Unie zich nog op andere wijze voor op de aanstaande werkzaamheden aan de zuidelijke ringweg? "Suiker Unie onderhoudt in elk geval intensieve en goede contacten met de projectleiders van het project. We kunnen nu nog niet goed inschatten wat per jaar de 'overlast' is. De komende vier jaar gaan we elk voorjaar bekijken of we aanpassingen moeten doen in de aanvoerroutes van de bieten", zegt de directeur. "We zitten er bovenop en blijven het ook de komende jaren scherp in de gaten houden."

OLIEVLEK

Volgens Fetter onderkennen steeds meer werkgevers het grote belang van maatregelen ter verbetering van de bereikbaarheid van de stad, en van de bereikbaarheid van hun eigen bedrijven. "De 'sense of urgency' is duidelijk merkbaar toegenomen. Nu dat gevoel er begint te komen, moeten we dat als een olievlek zien uit te breiden. Ik denk dat dat zeker zal lukken, want we werken momenteel aan een aantal nieuwe maatregelen ter verbetering van de bereikbaarheid die veel werkgevers en werknemers zal aanspreken."

BRAM FETTER (SUIKER UNIE): "WE BLIJVEN DE BEREIKBAARHEID DE KOMENDE JAREN SCHERP IN DE GATEN HOUDEN." FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

"ELK JAAR BEKIJKEN WE OF WE AANPASSINGEN MOETEN DOEN IN DE AANVOERROUTES"

CARPOOLEN

Ook bij het 'eigen' bedrijf van Fetter is bereikbaarheid dus een belangrijk thema geworden. "Er werken bij ons 150 mensen. Wij stimuleren hen om zo veel mogelijk te gaan carpoolen, dat scheelt weer autoriteiten in Groningen. Een vaste groep mensen komt op de fiets en we kunnen proberen de rest van de mensen één dag per week met de fiets te laten komen. Maar onze grootste uitdaging betreft toch wel het vrachtverkeer. Tijdens de bietencampagne rijden er 900 vrachtwagens per dag naar onze fabriek. Hier geldt dus de wet van de grote aantallen. Door de logistiek nog verder te optimaliseren kun je bijdragen aan Beter Benutten", aldus Fetter.

WAT IS 'BETER BENUTTEN'?

De naam zegt het al: het plan Beter Benutten is erop gericht beter gebruik te maken van de bestaande infrastructuur in Nederland. Lang is gedacht dat de verkeersdrukke en files het beste op te lossen zijn door nieuwe wegen aan te leggen. Dit plan van het ministerie van Infrastructuur en Milieu gaat ervan uit dat files vooral ontstaan doordat iedereen op hetzelfde moment de weg op gaat. Naast het aanleggen van nieuwe wegen, om de grootste knelpunten op te lossen, is het dus ook nodig om het verkeer in de spits te beperken. En er moet meer gebruik worden gemaakt van spoor en waterwegen.

In de regio Groningen-Assen zijn al veel plannen uitgevoerd om de wegen beter te benutten. Mede hierdoor waren er in 2013 al 17 procent minder spitskilometers dan in 2011. Dit is te danken aan het feit dat meer werknemers van grote organisaties als GasTerra, het UMCG en DUO op de (elektrische) fiets komen, de bus of trein nemen of buiten de spits om naar hun werk gaan. Verder komen er meer P+R-terreinen aan de randen van de stad Groningen, waar de automobilisten kunnen overstappen op een comfortabele bus. Ook komen er nieuwe manieren om automobilisten te informeren over de verkeersdrukke, zodat ze ervoor kunnen kiezen een andere route te nemen. Langs steeds meer wegen staan digitale informatiepanelen met de verwachte reistijden. De Regio Groningen-Assen heeft voor deze en andere maatregelen bijna 15 miljoen euro beschikbaar. Het maatregelenpakket is onderdeel van het landelijke plan Beter Benutten.

EXTRA VERDIEPING OP FIETSFLAT BIJ HOOFDSTATION

DE FIETSFLAT BIJ HET STATION VAN GRONINGEN. FOTO: GEMEENTE GRONINGEN.

OP HET HOOFDSTATION IN GRONINGEN WORDT NU HARD GEWERKT AAN HET UITBREIDEN VAN HET AANTAL FIETSPARKEERPLEKKEN.

De 'Fietsflat', achter het Stadsbalkon, krijgt een derde verdieping met ruimte voor 370 fietsen. Daarmee beschikt de Fietsflat straks over ruim 1.300 plekken voor fietsen. De werkzaamheden zijn voor het eind

van het jaar afgerond. Tot die tijd is de Fietsflat niet in gebruik. Reizigers kunnen hun fiets of brommer tijdelijk stallen op het aangrenzende parkeerterrein.

150 WERKNEMERS GAAN OP HUN E-BIKE NAAR HET UMCG

DE E-BIKE WINT OOK ONDER WERKNEMERS VAN HET UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM GRONINGEN (UMCG) STEEDS MEER AAN POPULARITEIT. SINDS DE START VAN EEN E-BIKE-PROJECT SCHAFTEN AL 150 MEDEWERKERS EEN ELEKTRISCHE FIETS AAN. HET ZIEKENHUIS ZORGT VOOR DE BENODIGDE FACILITEITEN, ZOALS OPLAADPUNTEN IN DE FIETSENSTALLINGEN.

Het UMCG had al jaren een fietsplan, maar is in het eerste kwartaal van 2013 ook een e-bike-project gestart in samenwerking met Ga Slimmer Werken & Reizen van de Regio Groningen-Assen. Werknemers kunnen via het project een e-bike kopen en krijgen dan een bedrag van 250 euro terug. Voorwaarde is dat ze in principe twee keer per week op hun e-bike naar hun werk gaan.

Het UMCG heeft in de verschillende fietsenstallingen voor de werknemers oplaadpunten geplaatst. Vooral voor personeelsleden die van ver komen, kan het noodzakelijk zijn de fiets weer op te laden.

UITPROBEREN

Ook in de leenfietsen die het UMCG voor haar medewerkers heeft, is nu een e-bike opgenomen. Op die manier kunnen werknemers een e-bike uitproberen als ze ergens in de stad een afspraak hebben. Het ziekenhuis verwacht dat de komende tijd meer medewerkers gebruik gaan maken van het e-bike-project.

“VOOR STUDENTEN IS DE FIETS HET SLIMS”

LEDEN VAN DE STUDENT ADVIES COMMISSIE. FOTO: GEMEENTE GRONINGEN.

HOE KRIJG JE ZO VEEL MOGELIJK STUDENTEN OP DE FIETS NAAR COLLEGE EN HOE MAAK JE GRONINGEN KLAAR VOOR DEZE NIEUWE FIETSERSTROMEN? DAT IS HEEL IN HET KORT DE ONDERZOEKSVRAAG DIE VIER STUDENTEN, VOOR DE GELEGENHEID OMGEDOOPT TOT STUDENT ADVIES COMMISSIE (SAC), ZO'N ANDERHALF JAAR GELEDEN MEEKREGEN VAN GRONINGEN BEREIKBAAR. HET RESULTAAT IS EEN UITGEBREID ONDERZOEKSRAPPORT MET ALS TITEL 'DE STUDENT OP DE FIETS' ÉN EEN BLIJVENDE FUNCTIE VOOR DE SAC ALS ADVIESORGAAN BIJ GRONINGSE BEREIKBAARHEIDSVRAAGSTUKKEN.

Op 7 maart 2013 werd de eerste themadag Onderwijs en Bereikbaarheid gehouden, naar aanleiding van een werkbezoek van de minister van Infrastructuur en Milieu aan de stad. In Groningen, waar ruim 55.000 studenten wonen, is het nog een hele opgave om al die jonge mensen zo effectief mogelijk door de stad te loodsen. In de discussie die die dag over dit onderwerp plaatsvond, mengden zich ook vier studenten planologie: Jasper Homrighausen, Luuk van Dijk, Klaas Hommes en Robin Neef.

“Ze kwamen er daar achter dat wij best wat wisten”, lacht Homrighausen, die momenteel voorzitter van de Student Advies Commissie is. “En aangezien het

E-biker Peter de Boer wil nooit meer anders

PETER DE BOER: "JE SPAART HEEL WAT BENZINE UIT." FOTO: RONNY BENJAMINS.

"IK ZOU ECHT NOOIT MEER ANDERS WILLEN", ZEGT PETER DE BOER STELLIG OVER ZIJN E-BIKE. "VAN WIND HEB IK GEEN LAST EN IK BEN VANUIT RODEN BINNEN 35 MINUTEN BIJ HET UMCG. DAT IS SNELLER DAN ALS IK MET DE AUTO OF HET OPENBAAR VERVOER ZOU GAAN."

Peter en zijn vrouw Hilda werken beiden in het UMCG. Hilda (61) werkt parttime op Orthopedie en Peter (ook 61) is full-time werkzaam bij Arbeid en Gezondheid. Beiden maakten gebruik van het e-bike-project van het UMCG. "Eigenlijk stuitten we met toeval op de regeling", legt hij uit. "Toen we voor mijn vrouw een nieuwe fiets wilden kopen, attendeerde de verkoper ons op het project bij het UMCG. We konden allebei 250 euro terugkrijgen op de aanschaf van onze e-bikes. Fantastisch natuurlijk. Het kan voor sommige mensen net de drempel zijn om een e-bike aan te schaffen of te kijken naar een fiets in een hogere prijsklasse." Het elektrisch fietsen bevalt Peter uitstekend. "Parkeren is bij het UMCG een

probleem en met de bus ben je lang onderweg. Fietsen, ook inclusief een elektrisch duwtje, is hartstikke gezond. Ik ben nooit meer ziek. En als we beiden werken, fietsen we samen. Dat is ook nog eens gezellig."

OPLAADPUNTEN

De faciliteiten in het UMCG voor e-bikers zijn volgens De Boer goed. "Hoewel dat wel even heeft geduurd. Ik had als een van de eersten een e-bike en aanvankelijk waren er geen oplaadpunten. Ik heb meteen gezegd dat ze dat voor elkaar moesten hebben, want er komen steeds meer e-bikers. Nu zijn er veel laadpunten en is het ook mogelijk om op het werk te douchen." "Heel soms ga ik met de bus, als er bijvoorbeeld ijs of sneeuw ligt. Maar in weer en wind stap ik op de fiets. Ik heb in een jaar al 7.000 kilometer op de teller staan. Je spaart heel wat benzine uit en op die manier verdien je een groot deel van de aanschaf van de fiets wel weer terug."

TE VERVOERSMIDDEL"

bij Groningen Bereikbaar nog ontbrak aan een visie van de studenten zelf, raakten we met deze organisatie in gesprek over een adviesfunctie." Het resultaat daarvan was de oprichting van het zelfstandig opererende adviesorgaan SAC in september 2013. Homrighausen, Van Dijk, Hommes en Neef gingen vervolgens aan de slag met hun onderzoek. Na een jaar van intensief onderzoekswerk presenteerden zij in september 2014 het lijvige rapport 'De student op de fiets'.

STAMPVOLLE BUSSEN

Een belangrijke onderzoeksvraag voor de leden van de SAC was hoe ervoor gezorgd kan worden dat zo veel mogelijk van hun medestudenten de fiets pakken in plaats van de bus. "De bussen vanaf het Hoofdstation richting Zernike zitten altijd stampvol studenten", zo zegt Homrighausen. "En dat terwijl de fiets pakken slimmer is. Tenminste, als je als student de slimste route neemt." Veel studenten denken volgens de onderzoekers dat het Zernike-complex recht ten noorden van het centrum ligt. Daarom nemen ze een route dwars door de stad, beginnend bij de zwaar overbelaste Werkmanbrug, recht tegenover het station. "Maar de campus ligt eigenlijk een stuk westelijker. Je kunt dus veel betervanaf het Hoofdstation links om de stad heen fietsen."

AANBEVELINGEN

In zijn rapport komt de SAC met een aantal opvallende aanbevelingen. "Nu het Stationsgebied wordt aangepakt, heb je de kans om de studentenstromen een andere kant op te geleiden", aldus Homrighausen. "Zorg er bijvoorbeeld voor dat wanneer reizigers op het station uitstappen, ze eerder bij de fietsen dan bij de bussen zijn. Dan zullen veel meer studenten voor de fiets kiezen. Vervolgens kun je ervoor zorgen dat op het station al aangegeven wordt wat de snelste route naar het Zernike is. Door aanpassingen te doen in de verkeerssituatie kun je ervoor zorgen dat die route ook natuurlijker aanvoelt." Het rapport telt meer van dergelijke praktische adviezen en maatregelen die voor een betere doorstroom van het studentenverkeer kan zorgen. Zo roept de SAC de gemeente ook op om de bekende 'slimme fietsroutes' naar het Zernike-terrein door te trekken naar het Hoofdstation. "Die routes zijn een groot succes, maar ze beginnen en eindigen aan de rand van het centrum. Als je ze doortrekt naar het station, kun je een belangrijke slag slaan."

De gemeente Groningen gebruikt het onderzoeksrapport van de Student Advies Commissie bij het opstellen van het nieuwe fietsbeleid.

IN DE FIETSENKELDER BIJ HET HOOFDSTATION

"ONTZETTEND HANDIG OM EEN FIETS IN DE STAD TE HEBBEN"

Mark van den Hof heeft net zijn fiets gestald in de fietsenkelder. De derdejaars student Accountancy aan de Rijksuniversiteit gebruikt zijn stadsfiets een paar keer in de week en zet hem dan altijd in de stalling bij het Hoofdstation. Mark woont in Zuidwolde en reist meerdere keren per week met het openbaar vervoer naar de stad.

"Ik vind het ontzettend handig om een fiets in de stad te hebben", zegt Mark. "Dit is verder een ontzettend nette stalling en er is ook eigenlijk altijd wel een plekje vrij. Omdat de stalling zo groot is, is het soms na een weekend wel eens lastig om je fiets terug te vinden. Ik zet daarom meestal in mijn telefoon in welk gangpad ik m'n fiets heb neergezet."

Volgens Mark is het eigenlijk alleen op vrijdagdag echt druk in de stalling. "Maar dan ben ik vrij. Mijn fiets staat een dag eerder al in de stalling, dus voor mij is het geen probleem."

"MIJN FIETS STAAT HIER HEEL VEILIG"

Martijn Veffier rijdt net weg met een studiegenootje. Hij hoefde vandaag niet lang te zoeken naar zijn fiets. De eerstejaars student Rechtsgeleerdheid (RuG) pendelt elke dag heen en weer tussen Groningen en Leeuwarden, de stad waar hij woont. "De universiteit is niet zo ver van het station, maar het is lekker om in Groningen een fiets te hebben. Als je even ergens anders heen moet, dan ben je er veel sneller." Martijn vindt de fietsenkelder mooi en ruim. "Ik kom hier nog maar een weekje of zes, maar dit is echt ideaal. Het is ook ontzettend dichtbij het station. En volgens mij staat je fiets hier ook heel veilig, want ik zie altijd bewakers rondlopen." Last van drukte heeft Martijn niet. Ook op de vrijdagdag vindt hij altijd wel een plekje. Een tip heeft hij nog wel. "Ik zet mijn fiets altijd in de bovenste rekken. Daar is sowieso meer plek en je kunt je

fiets ook veel gemakkelijker terugvinden. Zeker omdat mijn fiets geen spatbord heeft, herken ik hem zo."

"OP VRIJDAG MOET IK MIJN FIETS SOMS OP DE STOEP ZETTEN"

De 15-jarige Havo-scholiere Meike Meijer is net vrij van school en zet haar fiets, met fleurige bloemetjes op het stuur, in een van de bovenste rekken. Ze stapt zo in de trein naar Hoogezand, waar ze woont. Ondanks dat er nog plek genoeg is, zet Meike haar fiets doelbewust in het bovenste rek. "Ik vind het veel makkelijker. Mijn fiets is niet zo zwaar en je tilt het rek zo weer omhoog. Bovendien hoef ik mijn rugtas niet af te doen." Want daarmee zou ze wel klem kunnen komen te zitten tussen de lage fietsenrekken. Meike gebruikt de kelder elke dag en is er blij mee. "Ik probeer mijn fiets altijd zo veel mogelijk in

hetzelfde gangpad te zetten. Vaak is er nog wel een plek vrij in een van de paden die wat meer afgelegen zijn. Maar op vrijdagdag lukt het niet altijd. Soms moet je je fiets toch ergens op de stoep kwijt. Maar ik laat hem ook wel eens op school staan."

SIEBEN POEL VAN RIJKSWATERSTAAT VOELT ZICH EEN ECHTE GRONINGER

“SAMENWERKING BOVEN ALLES BIJ OMBOUW RINGWEG”

SIEBEN POEL (BELLINGWOLDE, 1953) IS AL MEER DAN 30 JAAR IN DIENST BIJ RIJKSWATERSTAAT EN SINDS 2012 ALGEMEEN DIRECTEUR IN NOORD NEDERLAND. ZIJN KANTOOR STAAT IN LEEUWARDEN, MAAR RIJKSWATERSTAAT HEEFT OOK ELDERS VESTIGINGEN IN HET NOORDEN, ONDER ANDERE IN ASSEN EN GROU. EEN VRAAGGESPREK MET DEZE GEBOREN GRONINGER OVER DE ZUIDELIJKE RINGWEG.

WAT IS DE ROL VAN RIJKSWATERSTAAT BIJ DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG VAN GRONINGEN?

“Die relatie zal misschien niet voor iedereen bekend zijn. Rijkswaterstaat (RWS) is de uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. RWS beheert de rijks(snel)wegen en -vaarwegen en de hoofdwatersystemen. In de regio Groningen zijn dat onder andere het Van Starckenborghkanaal, het Eemskanaal, de Waddenzee en de Eems/Dollard en ook de rijkswegen A7 en A28. RWS draagt daarbij zorg voor de veiligheid, de bereikbaarheid en de leefbaarheid. We zorgen ervoor dat de infrastructuur zo goed mogelijk wordt onderhouden en gebruikt en waar nodig passen we die aan. Bij de zuidelijke ringweg in Groningen werken we samen met de gemeente en de provincie aan het terugdringen van de files op de doorgaande wegen. Daarmee zorgen we ook voor een betere bereikbaarheid van de stad en de regio en een betere verbinding met Duitsland. We letten er goed op dat de weg veilig is en goed wordt ingepast en dat het project betaalbaar en uitvoerbaar is. Daarbij hebben we ook oog voor de leefbaarheid, denk bijvoorbeeld aan de natuur, het geluid, de luchtkwaliteit en de waterkwaliteit.”

HOE ZIET U UW EIGEN ROL DAARIN?

“Normaal gesproken ben ik vanuit mijn functie niet direct betrokken bij projecten. Dit omvangrijke en complexe project is echter ook voor ons van bijzondere orde. De zuidelijke ringweg wordt in een groot stedelijk gebied aangepakt, in een periode waarin ook veel andere projecten aan de wegen en het spoor worden uitgevoerd. Zeker hier in deze regio met dit project kunnen we als RWS laten zien een betrouwbare partner te zijn. Daarom zit ik zelf als vertegenwoordiger van de minister in de Stuurgroep Aanpak Ring Zuid, maar ook in de Stuurgroep Groningen Bereikbaar. Daarin werken naast gemeente Groningen, provincie Groningen en RWS ook ProRail, werkgevers en de provincie Drenthe samen. Dat geeft wel aan hoe belangrijk we het vinden om ervoor te zorgen dat de stad tijdens de werkzaamheden aan de ringweg voor iedereen goed bereikbaar blijft. Voor mij vraagt dat naast interne afstemming heel veel overleg op allerlei niveaus. In Den Haag, met de landelijke politiek en het ministerie van Infrastructuur en Milieu. En daarnaast in de regio, waar gemeente, provincie en omwonenden hun eigen wensen hebben. Bij de ombouw van de zuidelijke ringweg gaat samenwerking boven alles.”

WAT HEEFT DAT OVERLEG OPGELEVERD?

“Er is de afgelopen jaren veel tijd en

SIEBEN POEL (RIJKSWATERSTAAT): “SAMEN SLIMME MAATREGELEN BEDENKEN OM DE OVERLAST TE BEPERKEN.” FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

energie besteed aan het zoeken naar de beste oplossingen om het plan verder te optimaliseren. We hebben geluisterd naar kritische geluiden en uiteenlopende opvattingen, adviezen en wensen. Samen met de provincie en de gemeente hebben we gewikt en gewogen. Het plan is er beter en rijker van geworden. Maar we hebben het niet iedereen naar de zin kunnen maken. Ik verwacht zeker dat er bezwaren zullen komen en ben benieuwd naar de opvatting van de Raad van State.”

“HET PLAN IS ER BETER EN RIJKE VAN GEWORDEN”

WAT IS BIJ DIT PROJECT VOOR U DE GROOTSTE UITDAGING?

“Zelf ben ik nu twee jaar in het Noorden werkzaam. De eerdere fasen van het project en de bereikbaarheidsopgave heb ik alleen van een afstand meegekregen. Nu kan ik meer direct bijdragen. Voor mij is de grootste uitdaging de projectorganisatie

zo te faciliteren dat de uitvoering, die nu steeds dichterbij komt, goed wordt voorbereid. Bij projecten als deze geldt zeker dat een goede voorbereiding het halve werk is. Want het is niet niks: in een stedelijke omgeving een dergelijk grote verbouwingsopgave uitvoeren, waarbij de overlast voor gebruikers en omwonenden niet te vermijden is. Recent was ik te gast bij de Adviescommissie bedrijfsleven van Groningen Bereikbaar, samengesteld uit diverse vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven. De impact voor de bedrijven kan groot zijn als we niet samen slimme maatregelen bedenken om de overlast te beperken. Dat is een echte uitdaging en ik ben positief verrast door de deskundigheid en de creativiteit van die enthousiaste groep.”

WAAROP MOGEN WIJ U AANSPREKEN?

“De overheid hoort transparant en uniform te werken. Rijkswaterstaat heeft die opgave ook. Dat mogen gebruikers, belanghebbenden, maar ook de leveranciers en aannemers die voor ons werken van ons verwachten. Wij hebben daarom in onze bedrijfsfilosofie als credo: denken en handelen vanuit één RWS! Maar we willen ook samen optrekken met de provincie en de stad. Zij hebben andere systemen en een andere werkwijze. De kunst is deze

werkwijzen bij elkaar te brengen en daar een goed evenwicht in te vinden. Daar zal ik me persoonlijk voor inzetten.”

TOT SLOT. DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG ZAL VEEL IMPACT HEBBEN. WAT WILT U HIEROVER TEGEN DE GRONINGERS ZEGGEN?

“De aanpak van de zuidelijke ringweg is vergelijkbaar met een verbouwing van uw huis terwijl u er gewoon in blijft wonen. Dat vraagt aanpassingsvermogen en geduld. Het plan dat er nu ligt, besteedt veel aandacht aan de bereikbaarheid, veiligheid, inpassing en leefbaarheid. De uitvoering gaat zeker niet zonder slag of stoot. De doorstroming zal zo nu en dan wat minder zijn, er is bouwverkeer en het bouwen gaat niet geheel zonder stof en lawaai. We zullen zorgen voor betrouwbare informatie over wat er gaat gebeuren. Samen met Groningen Bereikbaar informeren we u over de doorstroming en alternatieve routes. En misschien wordt u door uw bedrijf of opleiding uitgedaagd uw reispatroon wat aan te passen. We hopen dat de Groningers ook de tijd nemen om deze verbouwing van dicht bij te volgen. Daar zullen we zeker goede gelegenheid voor bieden.”

SUCCES P+R DWINGT TOT UITBREIDING

P+R HAREN WORDT RUIM TWEE KEER ZO GROOT. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

STEEDS MEER FORENZEN, SCHOLIEREN EN ANDERE BEZOEKERS VAN GRONINGEN MAKEN GEBRUIK VAN DE P+R-TERREINEN ROND DE STAD. HIER KUNNEN ZE DE AUTO OF FIETS PARKEREN EN SNEL MET EEN COMFORTABELE Q-LINKBUS RICHTING DE STAD. ROND GRONINGEN ZIJN ER NU VIJF P+R-TERREINEN: BIJ HAREN, HOOGKERK, KARDINGE, ZERNIKE EN DE EUROBORG. VANWEGE HET SUCCES LIGT UITBREIDING IN HET VERSCHIET.

Voor parkeren in de stad Groningen moet op steeds meer plekken worden betaald. En door de verkeersdruk, vooral in de ochtend- en avondspits, neemt voor veel bezoekers de reistijd toe. Dat verklaart de toenemende populariteit van de P+R-terreinen rond de stad. Parkeren is hier gratis en de bus is vaak sneller dan de auto, doordat de bus voorbij de files mag rijden. Een retourtje naar de stad, waarop maximaal vijf personen kunnen reizen, kost 6 euro. Voor regelmatige bezoekers, zoals forenzen, zijn er bovendien P+R-abonnementen.

HAREN EN HOOGKERK

Eind 2014 begint de uitbreiding van het P+R-terrein in Haren, langs de A28. Hier komen circa 500 plaatsen bij. Dit is nodig omdat steeds meer automobilisten

vanuit het zuiden hier hun auto stallen. Het P+R-terrein Haren telt nu een kleine 400 parkeerplekken en is dagelijks vrijwel helemaal vol. De uitbreiding komt op het terrein van het Nesciopark direct ten noorden van de Vondellaan, tegen het huidige parkeerterrein aan. In september 2015 is de uitbreiding klaar.

Op de P+R Hoogkerk, langs de A7, is men begonnen met het plaatsen van fietskluizen. Forenzen en scholieren kunnen hierin hun fiets veilig plaatsen. Met deze 'park en bike'-voorziening is het nog aantrekkelijker geworden om op dit P+R-terrein de fiets te stallen en de bus te pakken richting de stad Groningen.

NIEUWE P+R-TERREINEN

De komende jaren komen er twee nieuwe P+R-terreinen bij. De eerste komt bij Meerstad, aan de oostelijke ringweg. Deze is aantrekkelijk voor bezoekers vanuit de richting Hoogezand. Het P+R-terrein gaat naar verwachting in 2016 open. Ook komt er een P+R-terrein bij Reitdiep, langs de N355, voor de bezoekers vanuit de richting Zuidhorn. Ook deze gaat in 2016 open. Verder zijn er plannen voor een P+R bij het Drentse De Punt, langs de A28.

VANAF P+R MET Q-LINK NAAR DE STAD

DE BLAUWE Q-LINK OP HET ZUIDERDIEP IN DE STAD GRONINGEN. FOTO: PETER TAHL.

Parkeert u uw auto op P+R Hoogkerk, Kardinge, Haren A28, Euroborg/P3 of Zernike? Dan reist u met Q-link snel en comfortabel door naar bestemmingen in de stad, zoals het Hoofdstation, Grote Markt en UMCG. Q-link is een nieuw busnet tussen Groningen-stad en de grotere woonplaatsen

daaromheen. De comfortabele bussen zijn voorzien van WiFi en airco en rijden met name in de spits zeer frequent. Voor de P+R-lijnen zijn speciale abonnementen te koop bij Qbuzz. Kijk op qbuzz.nl/gd voor meer informatie.

OP P+R-TERREIN HOOGKERK

“VEEL GOEDKOPER DAN PARKEREN IN DE BINNENSTAD”

Agaath Draayer komt met een flinke pas aanlopen vanaf het P+R-parkeerterrein in Hoogkerk. Ze wil met lijn 3 of 4 de stad in. “Ik heb nog een paar minuutjes over”, zegt ze vastbesloten.

Ze gaat zo'n drie tot vier keer per week vanaf het P+R-terrein met de bus de binnenstad in. Haar bestemming verschilt: soms stapt ze uit bij het UMCG en soms op de Grote Markt.

Agaath heeft net haar auto neergezet. “Ik vind dit echt fantastisch. Je zet je auto gratis neer en je bent zomaar in de stad. Er is altijd een parkeerplek vrij en het is ook nog eens veel goedkoper dan parkeren in de binnenstad. Bovendien rijden er heel erg veel bussen, zeker in de wintermaanden.”

“ER MAG VAN MIJ WEL EEN LEKKER KACHELTJE BIJ”

De 17-jarige Wendy Dijk zit op een van de betonblokken in de fleurige, maar bitterkoude, wachtruimte bij het P+R-terrein in Hoogkerk te wachten op haar bus naar Drachten. Wendy woont in Roden en is elke dag minstens anderhalf uur op weg naar Leeuwarden. Ze doet daar de opleiding Sport, Recreatie en Toerisme.

“Ik reis met de bus, via Drachten, omdat het veel goedkoper is dan met de trein. De aansluiting vanuit Roden naar Drachten is alleen niet zo goed, dus zit ik hier altijd wel tien minuten.”

Ook in Drachten moet ik weer wachten op de volgende bus.”

Wendy heeft het koud. “Het is allemaal heel erg open en de wind waait je om de oren. Het had van mij

wel een dichte ruimte mogen zijn met een lekker kacheltje erbij. En misschien ook wel iets waar je iets te eten of drinken kunt krijgen.”

Wendy is blij dat ze over een jaar 18 is en dan een OV-jaarkaart krijgt. “Dan ga ik

zeker met de trein, want ik ben nu elke dag minstens drie uur onderweg en moet veel wachten. Dat is helemaal niks.”

“MET DE BUS VEEL SNELLER OP PLEK VAN BESTEMMING”

Edzard Geertsema staat op het P+R-terrein te wachten op zijn bus naar de Zernike Campus. Hij woont in Peize en werkt bij de Hanzehogeschool als docent Chemie en Scheikunde.

“Ik maak niet zo veel gebruik van deze P+R”, moet hij meteen bekennen. “Bijna voor mijn deur stopt lijn 17 en die rijdt in één keer door naar Zernike. Ik moest nu echter even mijn zoontje met de auto wegbrengen en toen was het makkelijker om hier in te stappen. Heel soms parkeer ik hier.” “Het is absoluut een uitstekende voorziening”, vindt Geertsema wel. “De busverbindingen zijn goed en er is veel parkeerruimte. Al met al is het een perfecte uitvalsbasis,

voor iedereen die vanaf deze kant de stad in wil. Het is voor mij geen optie om met de auto naar de Zernike campus te gaan. Het is veel te druk en ik heb geen zin in files. Met de bus ben je veel sneller op de plek van je bestemming.”

METAMORFOSE OOSTELIJKE RINGWEG

DE METAMORFOSE VAN DE OOSTELIJKE RINGWEG IS BIJNA VOLTÖÖD. EERDER DIT JAAR WAREN DE AANSLUITINGEN BIJ LEWENBORG EN BEIJUM-ZUID AL GEREED. SINDS EIND SEPTEMBER ZIJN OOK DE AANSLUITINGEN BIJ KARDINGE/ULGERSMABORG EN BEIJUM-NOORD/DE HUNZE-NOORD KLAAR. DE VERKEERSLICHTEN ZIJN VOOR HET GROOTSTE DEEL VERDWENEN. HET VERKEER KAN NU AL VEEL BETER DOORRIJDEN. DE LAATSTE KLUS IS DE AANSLUITING MET DE GRONINGERWEG (RICHTING WINSUM).

Enkele jaren geleden hadden de automobilisten op de oostelijke ringweg te maken met vier kruisingen met verkeerslichten. Vanuit het zuiden gezien: bij Lewenborg, Kardinge, Beijum-Zuid en de Groningerweg (Winsum/Hornbach). Dit belemmerde de doorstroming en zorgde in de spits regelmatig voor opstoppen. De afgelopen jaren is de oostelijke ringweg flink onderhanden genomen. Het resultaat: een betere doorstroming.

KARDINGE/ULGERSMABORG

De kruising bij Kardinge/Ulgersmaborg is ongelijkvloers gemaakt. Aan beide zijden van de ringweg is een rotonde aangelegd, die met elkaar verbonden zijn via een nieuw viaduct. Dit viaduct is toegankelijk voor bussen, auto's, fietsers en wandelaars. Alle verkeersstromen zijn gescheiden.

BEIJUM-NOORD

De aansluiting bij Beijum-Noord/de Hunze-Noord was al een ongelijkvloerse kruising. Hier is alleen de afrit vanuit de richting Eemshaven naar het zuiden verplaatst. Rond deze afslag zijn tot half 2015 nog werkzaamheden gaande vanwege de aansluiting met de Groningerweg.

VORMGEVING

Ook de vormgeving van de vernieuwde ringweg oogst veel lof. Het komende jaar wordt nog meer groen aangeplant.

DE VERNIEUWDE AANSLUITING VAN BEIJUM-ZUID EN DE HUNZE-ZUID OP DE OOSTELIJKE RINGWEG. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

VERKEERSLICHTEN REITDIEPPLEIN BLIJVEN VOORLOPIG STAAN

DE WESTELIJKE RINGWEG MET DE AANSLUITING OP DE HOOGEWEG. BRON: PROVINCIE GRONINGEN.

DE VERKEERSLICHTEN OP DE WESTELIJKE RINGWEG BIJ HET KRUISPUNT HOOGEWEG RICHTING DE WIJK REITDIEP BLIJVEN TOT NA 2020 GEHANDHAafd. DIT GEBEURT OP VERZOEK VAN BEWONERS EN ONDERNEMERS IN DE OMGEVING.

Aanvankelijk zou de aansluiting van de Hoogeweg op de westelijke ringweg opgeheven worden. Hierdoor zouden ondernemers aan de Friesestraatweg hun aansluiting op het Reitdiep verliezen. Bovendien zou het vrachtverkeer dan door de wijk rijden. Het is de bedoeling dat na 2020 de westelijke ringweg volledig ongelijkvloers wordt gemaakt. Dan wordt opnieuw bekeken wat er met de verkeerslichten gaat gebeuren.

VERDUBBELING

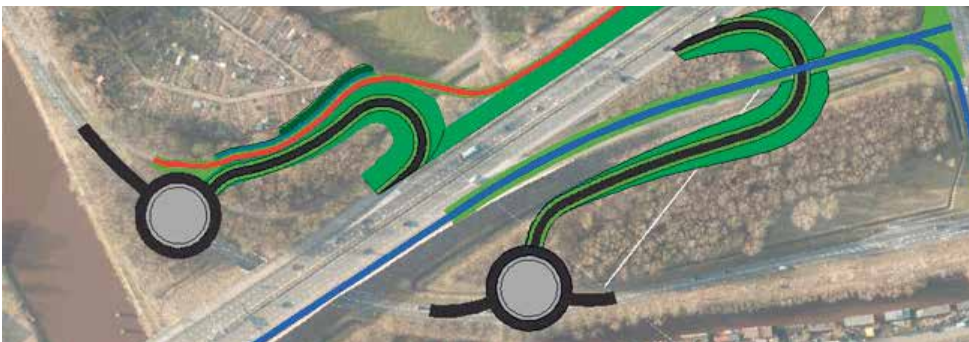
Vanaf voorjaar 2015 wordt de aansluiting van de westelijke op de noordelijke ringweg aangepakt. De huidige verbindingswegen tussen de westelijke en noordelijke ringweg worden verdubbeld. Daardoor kunnen de beide ringwegen worden ingezet als omleidingsroute tijdens de werkzaamheden aan de zuidelijke ringweg vanaf 2016.

BIJNA VOLTOOID

IN GESPREK OVER AANSLUITING N361

DE NOORDLIJKE RINGWEG MET DAARONDERDOOR DE WEG NAAR WINSUM (N361). LINKS HET VAN STARKENBORGHKANAAL, RECHTSONDER HET BOTERDIEP MET WOONSCHEPEN. INGETEKEND EEN VAN DE MOGELIJKE VARIANTEN VOOR DE AANSLUITING. DE RODE LIJN IS EEN FIETSPAD. BRON: PROVINCIE GRONINGEN.

HOE MOET DE N361 (DE WEG NAAR WINSUM) AANSLUITEN OP DE NOORDLIJKE RINGWEG VAN GRONINGEN? DAAR KIJKEN DE PROVINCIE EN DE GEMEENTE GRONINGEN NAAR, SAMEN MET OMWONENDEN EN BEDRIJVEN UIT DE BUURT EN ANDERE BELANGHEBBENDEN.

Automobilisten uit de richting Winsum gaan voordat ze de stad Groningen binnenrijden, onder de noordelijke ringweg door. Willen ze naar diezelfde ringweg toe, dan moeten ze een behoorlijke omweg maken. En dat geldt ook voor de omgekeerde route. De provincie onderzoekt of deze route sneller en veiliger kan. Voor de aansluiting van de N361 op de noordelijke ringweg zijn drie varianten ontwikkeld.

VOORGELEGD

De drie varianten worden nu getoetst op onder ander verkeersveiligheid, bereikbaarheid en geluidshinder. Eind dit jaar en begin volgend jaar worden bijeenkomsten gehouden waarin de varianten worden gepresenteerd. Nader onderzoek wordt gedaan naar de ontsluiting van bedrijventerrein Het Witte Lam (net buiten de rechterkant van de luchtfoto). Ook volgt er nog een inloopbijeenkomst specifiek voor bedrijven. Meer informatie over de varianten is te vinden op de website <http://www.ringgroningen.nl/noordzeebrug/ring-noord-n361>.

KLANTEN WETEN AUTO OLDEMAN WEER TE VINDEN

TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN AAN DE OOSTELIJKE RINGWEG, DIE SAMEN ZO'N TWEE JAAR HEBBEN GEDUURD, WAREN DE AANGRENZENDE WIJKEN TIJDELIJK MINDER GOED BEREIKBAAR. ZOALS DE WIJK ULGERSMABORG. AAN DE AKELEIWEG IS AUTO OLDEMAN GEVESTIGD.

De meeste klanten van Auto Oldeman komen uit de directe omgeving, zoals Leunborg en Beijum, vertelt Bert Oldeman. "Het tankstation bij ons pand heeft veel last gehad van de werkzaamheden. Ons bedrijf was op zich wel bereikbaar, maar mensen gaan niet zover omrijden om te tanken. Mensen die een gerichte afspraak hadden bij de werkplaats, die kwamen nog wel gewoon. Maar het heeft me wel klandizie gekost."

EINDRESULTAAT

Oldeman is goed te spreken over het eindresultaat. "Het is heel mooi geworden en ik heb er nu ook wel voordeel van. Onze vaste klanten weten ons weer te vinden. Wat me wel stoort, is dat de bewegwijzering nog niet op orde is. Vanuit zuidelijke richting staat Ulgersmaborg niet aangegeven op de blauwe ANWB-borden. Wel op een geel noodbord, maar niet zo duidelijk. Ik hoop dat dit snel wordt verbeterd."

Tot slot wil Oldeman benadrukken dat de communicatie vanuit het projectbureau Oostelijke ring en de provincie prima was. "We waren altijd goed geïnformeerd. En we konden ook meedenken over alternatieven."

BERT OLDEMAN: "HET HEEFT MIJ WEL KLANDIZIE GEKOST". FOTO: RONNY BENJAMINS.

NIEUWE FIETSECODUCTEN VOOR RING OOST

DE OOSTELIJKE RINGWEG KRIJGT ER IN 2015 TWEE NIEUWE FIETSECODUCTEN BIJ. DE HUIDIGE FIETSVIADUCTEN BIJ HET MEEDENPAD (TER HOOGTE VAN DE KARTBAAN) EN DE STADSWEG (BIJ LEWENBORG) WORDEN HIERVOOR AFGE-BROKEN. NAGENOEG OP DEZELFDE PLEK KOMEN DAN DE NIEUWE FIETSECODUCTEN TE LIGGEN.

Deze nieuwe 'viaducten' zijn er niet alleen voor fietsers, maar ook voor dieren, zoals reeën, egels, muizen, padden, kikkers en vlinders. Naast een strook voor fietsers komt op de ecoducten een 3,5 meter brede groenstrook waardoor ook zij makkelijk en veilig kunnen oversteken. De totale

investering voor deze nieuwe 'viaducten' bedraagt voor de Provincie Groningen 3,1 miljoen euro. Ook de gemeente Groningen en het Rijk betalen mee.

OMLEIDINGSROUTE

De bouw van de nieuwe viaducten is onderdeel van de opknabbeurt van de oostelijke ringweg. Zodra de aannemer bekend is en er meer duidelijkheid is over de aanpak van de werkzaamheden, krijgt de omgeving informatie over de mogelijke omleidingsroutes voor fietsers. Eind 2015 moet het werk klaar zijn.

FIETSSTAD GRONINGEN IN

FIETSEN IS POPULAIR IN GRONINGEN. OP VEEL KORTE RITTEN IN DE STAD GRONINGEN IS DE FIETS SNELLER DAN DE AUTO. DE STAD KENT DAN OOK VEEL VOORZIENINGEN VOOR FIETTERS. EN IN 2002 WERD GRONINGEN ZELFS ONDERSCHIEDEN ALS BESTE FIETSSTAD VAN HET LAND. WAT IS DAARAAN VOORAFGEGAAN? GRONINGEN BLIJKT EEN RIJKE FIETSGESCHIEDENIS TE HEBBEN, SCHRIJFT STADSHISTORICUS BENO HOFMAN.

Door: Beno Hofman

Fietsen begint in Groningen net als elders op een loopfiets. Valentijn Krech demonstreert zijn rijwiel zonder pedalen in 1827 op de enkele jaren daarvoor verharde 'Rijksweg' tussen de Herepoort en De Punt. In een advertentie laat hij het 'geëerde publiek' weten 'giften aan hunnen beleefdheid' over te laten. Hoeveel zijn demonstratie hem oplevert, is helaas niet meer te achterhalen. Een groot succes wordt de loopfiets niet, maar anders ligt dat met het rijwiel met pedalen en kettingaandrijving. In 1869 verkoopt Leopold Huster aan de Vismarkt al dergelijke rijwielen.

De eerste Groninger die zelf een 'velocipède' maakt, is omstreeks 1880 scheepstimmerman Rijkwert Harms Mulder in het gehucht Papiermolen. Smid Albert Fongers haalt enige jaren later voor zijn zoon Ties een fiets uit Engeland. Hij bestudeert het vehikel grondig en besluit zelf fietsen te gaan maken. Eerst de dan gebruikelijke met groot voorwiel en klein achterwiel, maar na enkele jaren rijdt dochter Mechgelina als eerste Groningse vrouw op een door Fongers gemaakte fiets met twee gelijke wielen.

EERSTE FIETSPAD

Fongers maakt z'n fietsen van 1897 tot 1970 in een groot complex aan de Hereweg. In een van de fabriekshallen worden fietslessen verzorgd. Het is geen wonder dat de Hereweg de eerste Groninger straat is met een apart fietspad. In 1904 spreekt men in de gemeenteraad al over verbetering ervan. Zeven jaar later heeft Groningen, met dank aan Fongers, volgens de Kamer van Koophandel relatief de meeste fietsen van het land. Overigens zijn er naast Fongers nog andere Groninger rijwielabrikanten, zoals Bronda aan de Schoolstraat en Thiadens aan de Oosterstraat, maar zij assembleren rijwielen van grotendeels aangekochte onderdelen.

Na de Hereweg krijgen ook andere uitgaande wegen als de Frieschestraatweg en de

Winsumerstraatweg fietspaden. In 1936 krijgt de stad een eerste stoplicht, op het kruispunt Herestraat-Zuiderdiep, en bijna twee jaar later eenrichtingsverkeer in sommige straten, maar meer maatregelen zijn voorlopig niet nodig.

Smid Albert Fongers haalt enige jaren later voor zijn zoon Ties een fiets uit Engeland.

VERKEERSPLAN

Pas in de jaren zestig is de verkeerstoename dusdanig dat er een 'verkeersplan' komt. Het ingeschakelde Deventer Adviesbureau voor Verkeersordering Goudappel en Cofeng wil ruim baan voor de auto, maar het in 1972 aantredende linkse programcollege denkt daar anders over. Dat wil juist, door middel van een Verkeerscirculatieplan (VCP), het autoverkeer afremmen en de aandacht richten op openbaar vervoer en fietsvoorzieningen.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat stelt voor het VCP 14 miljoen gulden beschikbaar, waarvan 6 miljoen voor fietsvoorzieningen. Het VCP verdeelt de binnenstad in vier sectoren. Deze sectoren zijn voor fietsers en bromfietzers van alle kanten toegankelijk, al dienen zij zich wel te houden aan het op sommige plaatsen ingestelde eenrichtingsverkeer. Ook andere plekken, zoals de nieuwe busstroken en het Emma- en Hereplein, zijn om veiligheidsredenen niet meer toegankelijk voor fietsers. Het VCP wordt in de nacht van 18 op 19 september 1977 ingevoerd. Naar aanleiding van de discussienota Verkeer en Vervoer in 1979, wordt begonnen met de aanleg van fietspaden langs de Eikenlaan, Peizerweg en

RIJWIELSCHOOL FONGERS MET RIJWIELEN VOOR NEDERLANDS-INDISCHE LEGER, 1909. FOTO WWW.BEELDBANKGRONINGEN.NL (1300-681-1)

NIEUW FIETSVERKEERSLICHT VERLENGDE HEREWEG, OP DE KRUISING MET DE HELPER BRINK EN DE VAN IDDEKINGEWEG, 1961. FOTO FOLKE

Petrus Campersingel. En er wordt geopend de Leliesingel en de Kruissingel in het Noorderplantsoen 'uit de autostructuur' te nemen en in te richten als fietspad, 'onderdeel uitmakend van de fietspadenstructuur'. In de jaren die volgen, worden eveneens de wijken rondom het Stadspark en het Hoofdstation en de route naar Hoogkerk voorzien van fietsvoorzieningen.

HOOFDFIETSSSTRUCTUUR

In de verkeersnota van 1987 stippelt de gemeente het fietsbeleid voor de komende jaren uit. Hierin staat de ontwikkeling van de hoofdfietsstructuur centraal. Er moet een netwerk van vrijliggende fietspaden worden aangelegd langs de belangrijkste autoroutes. De nieuwe fietsroutes moeten nauw aansluiten op de routes richting

HISTORISCH PERSPECTIEF

RS, WWW.BEELDBANKGRONINGEN.NL (1785-8661)

stadscentrum en op routes uit omliggende gemeentes.

De fietsroutes krijgen een bewegwijzeringssysteem en voor fietsers worden bepaalde verkeerslichtsituaties aangepast. Zo mogen fietsers op sommige plekken 'rechtsaf door rood'. En door de aanleg van 'ofossen' (opgeblazen fietsopstelstroken) kunnen fietsers voortaan vóór het

gemotoriseerde vervoer voor een stoplicht wachten en hoeven ze niet meer in de uitlaatgassen te staan.

FIETSENSTALLINGEN

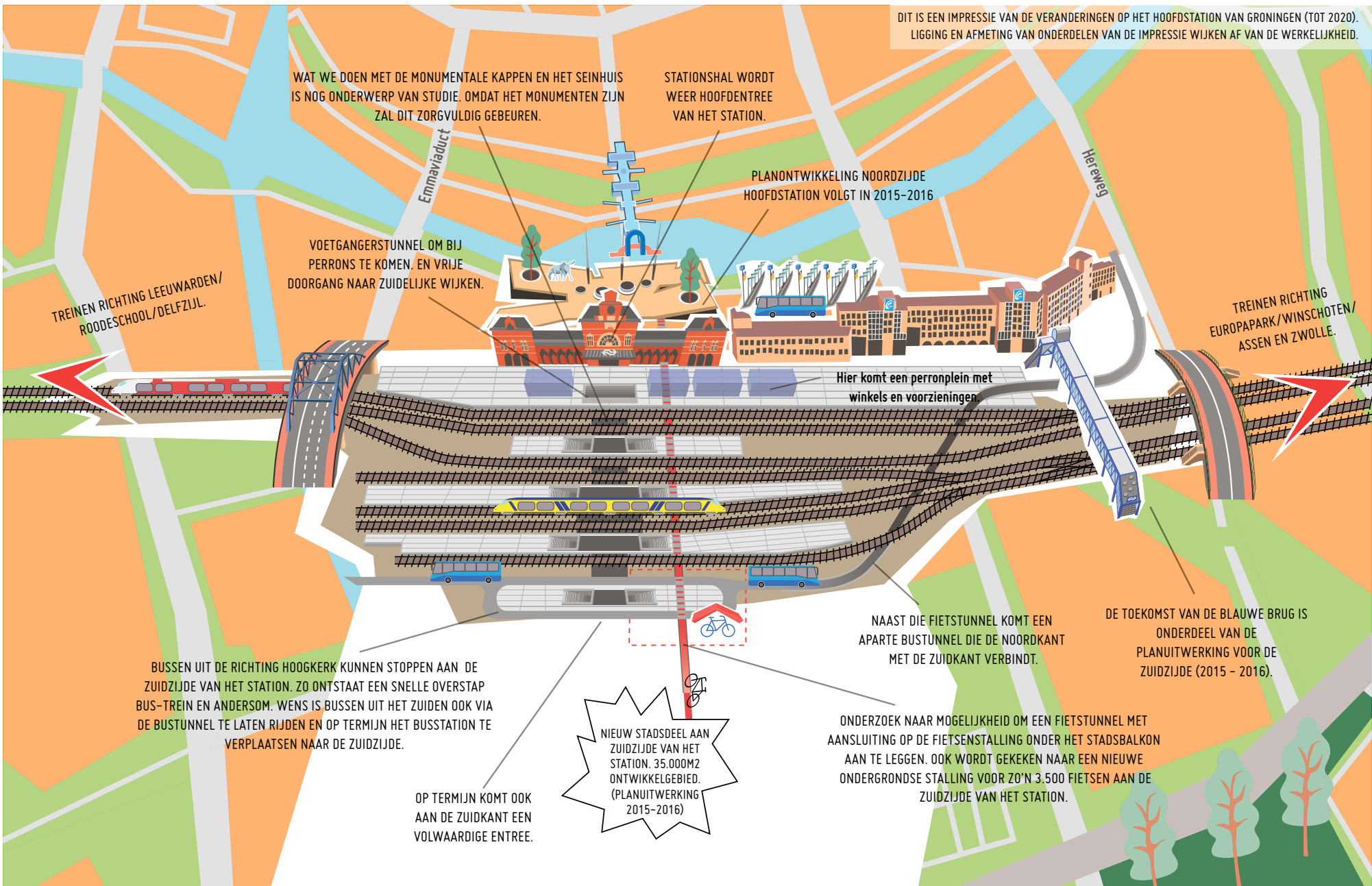
Ook het probleem van rondslingerende fietsen wordt beetje bij beetje aangepakt. Er worden vanaf 1984 op diverse plaatsen in de binnenstad fietsenklemmen geplaatst

en er komt een aantal bewaakte fietsenstallingen, o.a. aan de Pelsterstraat. En zo wordt Groningen 'Fietstad 2002'. Maar de zorg voor de Groningse fietser gaat ook daarna onverminderd voort. Doordat het aantal fietsers blijft groeien, zijn er bijvoorbeeld steeds meer stallingmogelijkheden nodig. Vooral bij het Hoofdstation is goed te zien dat Groningen bij de steden

met de hoogste fietsdichtheid ter wereld hoort. Daarom wordt daar het huidige aantal van circa 10.000 stallinggelegenheden nog flink uitgebreid.

HOOFDSTATION OP DE SCHOP VOOR MEER TREINVERKEER

HET HOOFDSTATION IN GRONINGEN GAAT DE KOMENDE JAREN OP DE SCHOP. DAT IS NODIG OM TEGEMOET TE KOMEN AAN DE WENSEN VAN DE TREINREIZIGERS EN OM DE UITBREIDING VAN TREINVERKEER ROND GRONINGEN MOGELIJK TE MAKEN. VOOR DEZE OPGAVE HEBBEN DE GEMEENTE, DE PROVINCIE, HET RIJK, SPOORINFRASTRUCTUURBEHEERDER PRORAIL EN NS DE HANDEN INEEN GESLAGEN. DIT PLAN HEET GRONINGEN SPOORZONE.

Het project Groningen Spoorzone bestaat onder meer uit forse aanpassingen aan sporen en perrons en het aanleggen van een voetgangerstunnel op het Hoofdstation. Hier komt ook een bustunnel onder de sporen door. Onderzocht wordt of er ook mogelijkheden zijn voor een fietstunnel met aansluiting op het Stadsbalkon. Naar station Groningen Europapark komt een vierde spoor. Het opstel terrein aan de

zuidzijde van het station wordt verplaatst naar de gemeente Haren.

WERKZAAMHEDEN

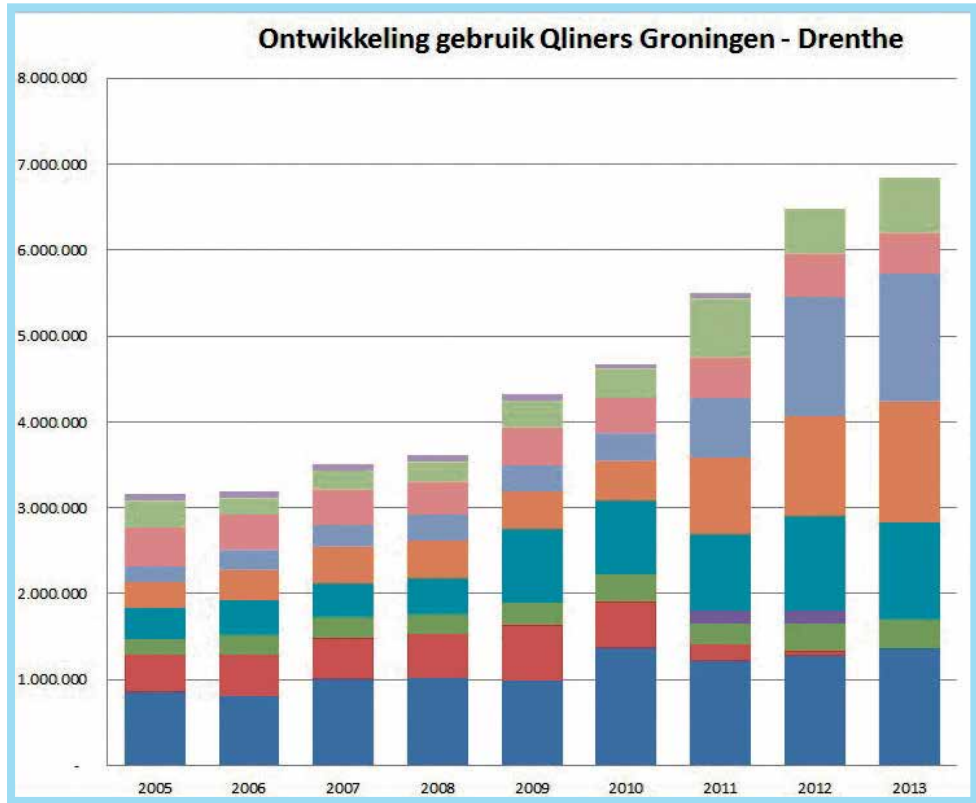
De werkzaamheden duren van 2016 tot 2020. Tijdens de werkzaamheden aan het spoor zullen er soms geen treinen rijden. Dit kan gaan om enkele dagen tot een aantal weken. De periode waarin geen treinen rijden, worden lang van tevoren inge-

pland, zodat reizigers tijdig kunnen worden geïnformeerd. Uiteraard blijft dan ook de stad bereikbaar via vervangend busvervoer. De periodes zonder treinen worden zo veel mogelijk gepland in perioden dat er minder reizigers zijn, bijvoorbeeld tijdens schoolvakanties.

STEEDS MEER REIZIGERS KIEZEN VOOR QLINER

SPOORPLAN NOORD-NEDERLAND

De plannen voor het Hoofdstation van Groningen staan niet op zichzelf. Snel, betrouwbaarder en veiliger treinvervoer in het noorden van Nederland is een wens van de provincies Groningen, Fryslân, Drenthe en Overijssel en spoorbeheerder ProRail. Leeuwarden, Groningen en Zwolle zijn daarbij de belangrijkste knooppunten. Voor het Spoorplan Noord-Nederland is een nieuw spoornetwerk ontworpen, met meer treinverkeer, kortere reistijden en betere overstapmogelijkheden. Treinreizigers reizen zo comfortabel binnen de regio én naar de Randstad. Dit plan bestaat uit achttien projecten en heeft een gezamenlijke investering van circa 800 miljoen euro. Ook de extra sneltrein tussen Leeuwarden en Groningen is een van die achttien projecten (zie pag. 16).

FORENZEN EN STUDENTEN UIT GRONINGEN EN DRENTH KIEZEN STEEDS VAKER VOOR DE QLINER. DEZE BUS RIJDT RECHTSTREEKS TUSSEN DE STEDEN EN DE GROTERE KERNEN DAAROMHEEN.

Sinds 2005, toen de comfortabele en snelle bus voor het eerst ging rijden, is het aantal reizigers meer dan verdubbeld. Dat blijkt uit de Trendmonitor 2013 van het OV-bureau Groningen Drenthe. Om het aantal zitplaatsen te vergroten, zijn in augustus 2014 nieuwe, 15 meter lange Qliners gaan rijden.

- Emmen - Hoogeveen
- Assen - Groningen
- Annen - Groningen
- Roden - Groningen
- Leek - Groningen
- Drachten - Groningen
- Veendam - Assen
- Stadkanaal - Groningen/Assen
- Veendam - Groningen
- Emmen - Groningen

NIEUWE DIENSTREGELING VOOR DE BUS

DE PAARSE Q-LINK (LIJN 5) OP HET HEREPLEIN IN GRONINGEN. FOTO: PETER TAHL.

VANAF 14 DECEMBER 2014 GELDT VOOR GRONINGEN EN DRENTH EEN NIEUWE DIENSTREGELING VOOR HET BUSVERVOER. OP DE POPULAIRE LIJNEN GAAT DE BUS NOG VAKER RIJDEN. SOMS WORDEN HIER OOK GROTERE BUSSEN INGEZET. ENKELE KLEINERE LIJNEN WORDEN — WAAR DAT KAN — OMGEZET IN EEN BUURT- OF STADSBUS MET VRIJWILLIGE CHAUFFEURS.

De nieuwe dienstregeling wordt beter afgestemd op de wensen van de reiziger. Dat betekent dat de populaire Q-link en de Qliner worden uitgebreid. De bussen gaan vaker rijden. Buslijnen die steeds minder

reizigers trekken, gaan minder vaak rijden of gaan verder als Buurtbus. Meer informatie over de nieuwe dienstregeling leest u in de OV-krant 2015. Deze komt als bij-

lage bij uw huis-aan-huisblad op 10 of 11 december in uw brievenbus. Op de website van Obuzz qbuzz.nl/gd vindt u de nieuwe tijden in de reisplanner.

STAD OOK VOOR BUSSEN BETER BEREIKBAAR

Ook de bus profiteert van de vele maatregelen om de stad Groningen beter bereikbaar te maken. Denk aan de uitbreiding van het P+R-terrein in Haren, de aanleg van de Sontbrug en de aanpak van de ringwegen. De werkzaamheden kunnen tijdelijk echter zorgen voor hinder voor het openbaar vervoer. Groningen Bereikbaar kijkt samen met de wegbeheerder, het OV-bureau Groningen-Drenthe en Obuzz naar alternatieven om de hinder zo veel mogelijk te beperken. De buslijnen blijven zo veel mogelijk gewoon rijden.

Q-LINK WEER UITGEBREID

Wat de 'tube' is in Londen, is Q-link in de stad Groningen. Hoogwaardig openbaar vervoer om snel vanuit de omliggende plaatsen naar hartje stad te reizen. Het Q-linknetwerk is daarom, met een knipoo, net zo getekend als de metrokaart van Londen. Ook hier heeft elke lijn zijn eigen kleur. Lijn 11, van Zuidhorn via Zernike en Station Noord naar het Hoofdstation, rijdt vanaf augustus 2014 als Q-link groen.

TON SWANENBERG (AANPAK RING ZUID) BIJ DE SPOORWEGOVERGANG BIJ DE ESPERANTOSTRAAT IN GRONINGEN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

PROJECTDIRECTEUR TON SWANENBERG OVER OMBOUW RING ZUID 'STINKENDE BEST DOEN OM HINDER TE BEPERKEN'

MET DE ONDERTEKENING VAN HET TRACÉBESLUIT DOOR MINISTER MELANIE SCHULTZ VAN HAEGEN IS DE AANPAK VAN DE GRONINGSE ZUIDELIJKE RINGWEG EEN NIEUWE FASE INGEGAAN. WAAR JOS HILLEN DE AFGELOPEN JAREN ALS DIRECTEUR VAN HET PROJECTBUUREAU AANPAK RING ZUID DE PLANSTUDIEFASE HEEFT GELEID, IS HET NU DE BEURT AAN TON SWANENBERG OM DE VOLGENDE FASE VORM TE GAAN GEVEN. "HET ONTWERP LIGT ER, NU BREEKT DE TIJD AAN VAN DE BEROEPSPROCEDURE, DE AANBESTEDING EN DE UITVOERING VAN DE GIGANTISCHE KLUS DIE VOOR ONS LIGT", ALDUS DE NIEUWE PROJECTDIRECTEUR.

Hij is dan wel geen Groninger, maar Swanenberg heeft enige ervaring met het verkeersvraagstuk dat de zuidelijke ringweg al jarenlang vormt. "Een van mijn kinderen heeft hier gestudeerd en ook ik heb dus regelmatig stilgestaan in de file

voor het Julianaplein", aldus de uit het Gelderse Duiven afkomstige projectleider. Swanenberg woont sinds een half jaar door de week in een appartementje in de Groningse binnenstad. "Dat scheelt nogal in het woon-werkverkeer, 180 km heen en weer rijden is niet te doen. En zo leer ik Groningen van binnenuit kennen."

BELANG VAN BEREIKBAARHEID

Om een nog beter beeld te krijgen van wat de bereikbaarheid voor de Groningse economie betekent, is Swanenberg inmiddels bij een aantal van Groningens grootste werkgevers op bezoek geweest. "Als je ziet wat er achter de schermen van het UMCG gebeurt, of je mag een kijkje nemen bij de suikerbietencampagne, zie je hoe belangrijk goede bereikbaarheid is."

Dankzij die degelijke voorbereiding is Swanenberg zich volop bewust van het belang

van de klus waaraan hij is begonnen. "Het is een gigantisch project, waar enorm veel belangen en partijen mee gemoeid zijn. Maar dat is nu juist wat mij zo in deze baan aanspreekt. Ik heb al de nodige ervaring met dergelijke uitgebreide infrastructurele samenwerkingstrajecten en vind het prachtig om daar een verbindende rol in te spelen. Daar komt bij dat het natuurlijk een enorme uitdaging is om er samen met Groningen Bereikbaar voor te zorgen dat omwonenden en weggebruikers zo weinig mogelijk hinder van de werkzaamheden gaan ondervinden."

HUIS VERBOUWEN

Want dat er hinder komt, daar laat Swanenberg geen twijfel over bestaan. "Ik zou liegen als ik zou zeggen dat niemand er iets van zal gaan merken. Natuurlijk gaan mensen last krijgen van de werkzaamheden. Een belangrijk wegenknooppunt

moet in zijn geheel worden vervangen; dat gaat niet zonder slag of stoot. Hinder is onvermijdelijk. Ik vergelijk het wel eens met het verbouwen van je huis; dan weet je ook dat je een tijdje in de rommel zult zitten. Maar als het klaar is, heb je er ook wat voor terug."

De kersverse projectdirecteur ziet het als een van zijn kerntaken om de bouwrommel zo beperkt mogelijk te houden. "Met z'n allen gaan we ons stinkende best doen om Groningen tijdens de verbouwing bereikbaar en leefbaar te houden." Dat betekent vooral heel veel overleggen om de deelprojecten en werkzaamheden goed op elkaar te laten aansluiten. "Het is ook niet voor niks dat we pas met de zuidelijke ringweg gaan beginnen als de werkzaamheden aan de oostelijke en noordelijke ringweg zijn voltooid."

VEILIGHEID

Om alles zo soepel mogelijk te laten verlopen, zal eind 2015 worden gestart met het leggen en vervangen van kabels in het gebied. "Het echt grote werk zal pas eind 2016 beginnen", aldus Swanenberg. "Maar hoe de planning er precies uit gaat zien, weten we pas als we een aannemer hebben. Vooruitlopend daarop gaan we wellicht al iets doen op kleine schaal. Zo zijn we nu in gesprek met bewoners, scholen en bedrijven in Helpman. Het is de bedoeling om de verkeersmaatregelen die nodig zijn voor de aanleg van de Helperzoomtunnel al te nemen voordat de bouw van die tunnel begint. Dat is in het belang van de wijk. Voor de veiligheid van schoolkinderen bijvoorbeeld."

Swanenberg: "Daarnaast werken we aan mogelijke optimalisaties van het plan. De aanleg van een fietstunnel onder het spoor bij de Verlengde Lodewijkstraat bijvoorbeeld, en een volledige aansluiting van de ringweg op de Europaweg. Die maken geen deel uit van het basisplan, maar als de aanbesteding meevalt, kunnen we die verbeteringen ook realiseren. Of dat lukt weten we nog niet, maar we zetten wel alles op alles om dat voor elkaar te krijgen."

STRENGE VOORWAARDEN

De omvang en de complexiteit van de ombouw van de ringweg vereist slimheid en creativiteit van de toekomstige aannemer, zo geeft Swanenberg aan. "Daar zijn we in de aanbesteding dan ook erg streng op. De aannemer die dit project wil uitvoeren, zal bijvoorbeeld met een plan moeten komen hoe je straks, ook tijdens erg complexe werkzaamheden, in beide richtingen steeds twee rijstroken op de ringweg openhoudt. En dat is slechts een van de vele voorwaarden die we stellen."

Achter de schermen wordt dus zowel door projectbureau Aanpak Ring Zuid, als door Groningen Bereikbaar en allerlei andere betrokken organisaties en bedrijven al hard gewerkt aan misschien wel de grootste infrastructurele ingreep die de stad ooit heeft gezien. "En als we uiteindelijk kunnen bereiken dat de bewoners naderhand naar hun stad en het nieuwe Zuiderplantsoen kijken en als echte Groningers zeggen 'het kon minder', dan ben ik een tevreden man", zo kijkt Ton Swanenberg richting de toekomst.

GROEN LICHT VOOR AANPAK RING ZUID

MINISTER MELANIE SCHULTZ VAN HAEGEN ONDERTEKENT HET TRACÉBESLUIT VOOR AANPAK RING ZUID.
FOTO: JEROEN VAN KOOTEN

OP 29 SEPTEMBER ZETTE MINISTER MELANIE SCHULTZ VAN HAEGEN HAAR HANDTEKENING ONDER HET TRACÉBESLUIT VOOR DE ZUIDELIJKE RINGWEG VAN GRONINGEN. HET PROJECT WORDT EIND 2014 OF BEGIN 2015 AANBESTEED. DE JAREN ERNA GAAT DE ZUIDELIJKE RINGWEG OVER EEN AFSTAND VAN 12 KILOMETER STUKJE BIJ BEETJE OP DE SCHOP. EIND 2020 MOET DE GEHELE ZUIDELIJKE RINGWEG WEER OPEN ZIJN VOOR VERKEER. DAARNA IS DE AANNEMER NOG ÉÉN TOT TWEE JAAR BEZIG MET AFRONDENDE WERKZAAMHEDEN.

Belangrijke doelen van het project zijn het verbeteren van de bereikbaarheid, de doorstroming, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid. In het oog springende veranderingen zijn onder andere het ongelijkvloers maken van het Julianaplein en het Vrijheidsplein. Verder wordt de ringweg verdiept aangelegd tussen de Hereweg en het Oude Winschoterdiep, over een afstand van ruim een kilometer. Hier bovenop komt een nieuw park: het Zuiderplantsoen. Het plan bestaat ook uit maatregelen voor omliggende wijken waar door het plan de verkeersstromen veranderen.

STAD BLIJFT BEREIKBAAR TIJDENS WERKZAAMHEDEN

OOK TIJDENS WERKZAAMHEDEN MOET HET VERKEER BLIJVEN DOORRIJDEN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN

ELKE DAG RIJDEN ER OVER DE ZUIDELIJKE RINGWEG TIENDUIZENDEN AUTO'S. HOE MOET DAT IN DE PERIODE 2015 TOT 2020 ALS DE ZUIDELIJKE RINGWEG OP DE SCHOP GAAT? VOLGENS HET PROJECTBUREAU AANPAK RING ZUID BLIJVEN TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN AAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG ALTIJD TWEE RIJSTROKEN IN BEIDE RICHTINGEN BESCHIKBAAR. SAMEN MET ANDERE MAATREGELEN MOET DIT ERVOOR ZORGEN DAT DE STAD BEREIKBAAR BLIJFT EN HET VERKEER BLIJFT DOORRIJDEN.

De zuidelijke ringweg is van groot belang voor de bereikbaarheid van de stad. De werkzaamheden moeten daarom zo worden uitgevoerd dat de hinder voor het verkeer en de omwonenden zo veel mogelijk beperkt blijft. Bij de aanbesteding moeten de kandidaat-aannemers duidelijk maken hoe zij de hinder denken te beperken. Dat kan bijvoorbeeld door te kiezen voor nieuwe bouwtechnieken en door de werkzaamheden slim te plannen. Om deze reden is de precieze planning van de werkzaamheden aan de zuidelijke ringweg nog niet bekend.

Daarnaast neemt samenwerkingsorganisatie Groningen Bereikbaar maatregelen om het verkeer in de spits terug te dringen. Bijvoorbeeld door automobilisten te informeren over alternatieve routes en door het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets of de e-bike te stimuleren.

EXTRA SNELTREIN TUSSEN GRONINGEN EN LEEUWARDEN

PER JAAR MAKEN MAAR LIEFST 4 MILJOEN TREINREIZIGERS GEBRUIK VAN HET TRAJECT GRONINGEN – LEEUWARDEN. DIT AANTAL ZAL NAAR VERWACHTING DE KOMENDE 15 JAAR ALLEEN MAAR GAAN GROEIEN. OM DE TREIN-VERBINDING TE VERBETEREN, ZIJN AANPASSINGEN AAN HET SPOOR NODIG. IN OPRACHT VAN HET MINISTERIE VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU EN DE PROVINCIES GRONINGEN EN FRYSLÂN GAAT PRORAIL HIERMEE VANAF 2016 AAN DE SLAG. ALS ALLES KLAAR IS, NAAR VERWACHTING HALVERWEGE 2018, KUNNEN ER ELK UUR TWEE SNELTREINEN RIJDEN TUSSEN BEIDE PROVINCIEHOOFDSTEDEN. DE REISTIJD VAN DE SNELTREIN WORDT TERUG-GEBRACHT VAN 35 TOT 31 MINUTEN.

De huidige sneltrein tussen Groningen en Leeuwarden rijdt eens per uur en stopt in Buitenpost. Verder rijden er per uur twee stoptreinen. Het is de bedoeling dat de extra sneltrein om het andere half uur gaat rijden. Deze trein zal stoppen in Veenwouden. Per uur rijden er dan dus vier treinen tussen Leeuwarden en Groningen, waarvan twee sneltreinen. In de spits gaan bovendien langere treinen rijden: drie treinstellen in plaats van twee. Nu moeten reizigers in de spits vaak staan, straks zijn er veel meer zitplekken. Ook de overstap op de aansluitende treinen wordt verbeterd.

MAATREGELEN

Voordat de extra sneltrein in de dienstregeling opgenomen kan worden, moeten

op dit traject diverse sporen en perrons worden aangepast. Het project Extra Snel-trein Groningen-Leeuwarden bestaat uit de volgende maatregelen.

1 Aanpassing station Leeuwarden

Het bestaande spoor 5b/8 wordt verlengd, zodat ook de treinen met drie treinstellen (met een lengte van 168 meter) hier kunnen stoppen. Verder wordt het perron verbreed, zodat er meer ruimte is voor de reizigers. Als gevolg van het verlengen van het perron krijgt de overweg bij De Schrans twee sporen. De weg wordt hierop aangepast.

2 Rijtijdverkorting

Op de trajecten Leeuwarden – Veenwouden en Grijpskerk – Hoogkerk gaan de treinen sneller rijden. Dit vraagt aanpassingen aan seinen en sporen.

3 Dubbel spoor tussen Zuidhorn en Hoogkerk

Tussen Zuidhorn en Hoogkerk komt er over 8 kilometer een spoor bij. Het spoor bij Hoogkerk krijgt een aanpassing zodat er later eventueel een station kan worden gebouwd.

4 Keerspoor station Zuidhorn

Bij station Zuidhorn wordt een keerspoor gebouwd, zodat er in de spits treinen heen en weer kunnen blijven rijden tussen Zuidhorn en Groningen. Het keerspoor wordt aangelegd aan de noordkant van het huidige spoor en perron. Bij het keerspoor

komt een nieuw perron, dat via een trap en een hellingbaan verbonden wordt met het toekomstige transferium in Zuidhorn.

5 Aanleggen onderdoorgangen onder het spoor

Op twee plekken is het om veiligheidsredenen nodig om de spoorwegovergang te vervangen door een onderdoorgang. Dat is bij de Paterswoldseweg in Groningen en bij de Rijksweg in Hurdegaryp. Dankzij de onderdoorgangen kan het overige verkeer ongehinderd blijven rijden en is de veiligheid gewaarborgd.

MAATREGELEN VOOR HET GEHELE TRAJECT

Verder worden alle perrons op de stations tussen Groningen en Leeuwarden verlengd, zodat ook hier de langere treinen kunnen stoppen. Onderzocht wordt wat het effect van de nieuwe dienstregeling is op het geluid in de omgeving. Waar nodig worden geluidsmaatregelen genomen, zoals het plaatsen van geluidsschermen of raildempers.

PLAN

Het project wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu en de provincies Groningen en Fryslân. Het plan wordt uitgewerkt door ProRail, in samenwerking met de provincies en alle tussengelegen gemeentes. Voor de extra sneltrein tussen Groningen en Leeuwarden is circa 166 miljoen euro beschikbaar. Dit geld komt deels uit het Regiospecifiek Pakket, dat zijn de compen-

satiegelden voor het niet doorgaan van de Zuiderzeelijn. Verder hebben de provincies een aanvullende bijdrage gedaan.

Op dit moment wordt een ontwerp-tracébesluit gemaakt. Ook wordt onderzocht wat de effecten van het plan zijn op de omgeving (milieueffectrapport). Wanneer het tracébesluit definitief is, worden aannemers gecontracteerd, waarna de bouw van start kan gaan. Als alles voortvarend verloopt, kan de extra sneltrein rijden vanaf zomer 2018.

OVERLAST BEPERKEN DOOR SAMENWERKING

Het project Extra Sneltrain Groningen-Leeuwarden wil zo weinig mogelijk overlast veroorzaken voor reizigers en omwonenden. Daarom is het streven om het treinverkeer zo min mogelijk stil te leggen en tegelijkertijd zo weinig mogelijk 's nachts te werken. Bij de uitvoering wordt nauw samengewerkt met Groningen Bereikbaar. Wanneer delen van een weg afgezet moeten worden, bekijkt deze organisatie hoe het verkeer in Groningen het beste kan worden omgeleid. En door de planning van verschillende projecten op elkaar af te stemmen, houdt het verkeer voldoende alternatieven.

SPOORPLAN NOORD-NEDERLAND

De extra sneltrein tussen Leeuwarden en Groningen is een van de achttien projecten van Spoorplan Noord-Nederland (zie ook pagina 12).

* Ligt 6 weken ter inzage, eenieder kan een zienswijze indienen

** Afhankelijk van de besluitvorming provincies, gemeenten en bezwaarprocedures

Haalbaarheid van de bovengenoemde planning is afhankelijk van verschillende factoren.

LEEUWARDEN

OVERWEGEN IN ZUIDHORN Aangepast

Voor de extra sneltrein tussen Groningen en Leeuwarden zijn ook aanpassingen bij Zuidhorn nodig. Naast de in het artikel al genoemde maatregelen worden de overweg 'De Gast' en de overweg bij de Hogeweg aangepast. Het overpad bij het station krijgt een andere inrichting.

ONDERDOORGANG PATERSWOLDSEWEG

Voor de onderdoorgang bij de Paterswoldseweg zijn verschillende varianten gemaakt. De gemeenteraad van Groningen heeft uiteindelijk de voorkeursvariant vastgesteld. Deze variant is voorgesteld door buurtbewoners en is door de projectgroep Paterswoldseweg verder uitgewerkt. De onderdoorgang bestaat in deze variant uit een weg voor autoverkeer met aan beide zijden fiets- en voetpaden. Niet alleen de trein, ook de bus gaat over de onderdoorgang heen. Daarmee ontstaat een veel snellere route voor het openbaar vervoer tussen het Hoofdstation en P+R Hoogkerk. De precieze inpassing is nog in ontwikkeling. Dit wordt in hoofdlijnen uitgewerkt in het Ontwerp-Tracébesluit, dat naar verwachting in het derde kwartaal van 2015 wordt gepubliceerd.

MOGELIJK TREINSTATION IN HOOGKERK

Onderzocht wordt of in Hoogkerk een station kan worden gebouwd. Dit verbetert de verbinding van Hoogkerk en de westelijke stadswijken met Fryslân, het Hoofdstation en station Groningen Europapark. De eventuele bouw van een station valt niet binnen het project Extra Sneltrain Groningen Leeuwarden, maar er wordt wel rekening mee gehouden. Zo komt er binnen dit project een verdubbeling van het spoor die aansluit op de mogelijke stationslocatie (direct ten oosten van de Zuiderweg). Verder wordt bekeken of bij Hoogkerk maatregelen nodig zijn om het geluid van de treinen te beperken. De overweg aan de Zuiderweg wordt beperkt aangepast. Daar komen fietsstroken en een middenberm om de fietsers en auto's te scheiden.

KORT NIEUWS

WERKZAAMHEDEN SONTBRUG OP SCHEMA

DE WERKZAAMHEDEN AAN DE SONTBRUG LIGGEN KEURIG OP SCHEMA. HET IS DE BEDOELING DAT DE NIEUWE BRUG IN SEPTEMBER 2015 OPEN GAAT VOOR VERKEER.

Vanaf september 2015 kunnen fietsers, auto's en bussen over de nieuwe Sontbrug. Deze brug over het Winschoterdiep verbindt de Bornholmstraat met de Sint Petersburgweg. Daarmee ontstaat een verbinding tussen Meerstad en de Groninger binnenstad. De nieuwe brug is ook handig voor automobilisten die vanuit de richting Hoogezand naar de winkels aan de Sontweg en het Sontplein willen gaan.

BETONWERKZAAMHEDEN

In de afgelopen periode zijn de palen voor de brug geheid en de damwanden geplaatst. Op dit moment is aannemer BAM

volop bezig met het daadwerkelijk maken van de onderbouw van de Sontbrug. Deze

zogenaamde 'betonwerkzaamheden' duren ongeveer tot februari 2015.

OP DIT MOMENT WORDT VOLOP GEWERKT AAN DE ONDERBOUW VAN DE SONTBRUG. OP DE ACHTERGROND DE TASMANTOREN. FOTO: HENK TAMMENS.

VANAF 2017 MET DE TREIN NAAR BORKUM

DE TREIN VAN ROODESCHOOL RIJDT VANAF 2017 DOOR NAAR DE EEMSHAVEN. FOTO: PROVINCIE GRONINGEN.

DE PROVINCIE GRONINGEN WIL DE TREIN VAN GRONINGEN NAAR ROODESCHOOL VANAF 2017 EEN AANTAL KEREN PER DAG LATEN DOORRIJDEN NAAR DE EEMSHAVEN. IN DE EEMSHAVEN MOET DE NIEUWE TREIN AANSLUITEN OP DE BOOT NAAR BORKUM. HIERVOOR MOET DE BESTAANDE GOEDERENSPORLIJN WORDEN Aangepast EN 3 KILOMETER WORDEN VERLENGD. HET STATION VAN ROODESCHOOL WORDT VERPLAATST NAAR DE HOOILANDSEWEG EN IN DE EEMSHAVEN KOMT EEN NIEUW STATION.

Met het doortrekken van het spoor wordt de Eemshaven beter bereikbaar. Hier wordt momenteel volop gebouwd, waardoor elke dag duizenden werknemers naar de haven reizen. Ook het Waddeneiland Borkum wordt met de personentrein ontsloten, zowel voor toeristen als eilandbewoners. Dit moet het toerisme naar Borkum en van Borkum richting Groningen bevorderen.

PLANNING

Voor het plan moet nog wel een bestemmingsplanprocedure worden doorlopen. De planning is dat eind 2015 de werkzaamheden van start gaan. De eerste trein kan dan in juni 2017 over het nieuwe spoor naar de Eemshaven rijden.

NIEUWE INRICHTING OOSTERSINGEL

Om voldoende ruimte te bieden aan de bus, wordt vanaf begin 2015 in Groningen het kruispunt Damsterdiep – Oostersingel aangepast. Voor de parkeergarage komt een bussluis, zodat de bus vanaf het Damsterdiep naar de Oostersingel kan gaan. In het verlengde hiervan wordt vanaf het eerste kwartaal van 2015 ook de Oostersingel heringericht. Dit moet zorgen voor een betere doorstroming van de bus en meer veiligheid, vooral voor de fiets. Onder andere de paarse Q-link (lijn 5) komt hier langs. Alle werkzaamheden duren tot het derde kwartaal van 2015.

GRONINGEN WERKT AAN BEREIKBAARHEID
www.groningenbereikbaar.nl

MEEDENKEN OVER FIETS IN DE STAD TIJDENS LET'S GRO

BEZOEKERS IN DE FIETSAMBASSADE TIJDENS LET'S GRO. FOTO: LUUK HAJEMA.

Een van de grote trekkers van het inspiratiefestival Let's Gro in Groningen was dit jaar de Fietsambassade. In een tot ambassade omgebouwde winkel konden bezoekers op 21 en 22 november meedenken en dromen over hoe de stad er in de toekomst

uit moet zien op het gebied van fiets en fietsen. Naar schatting meer dan vijfhonderd mensen waren bereid mee te denken en te dromen rond dit thema. Wat opviel was hoe positief er wordt gedacht over de fiets in Groningen.

PROJECTENKAART: WERKZAAMHEDEN

1 AANPAK RING ZUID (2016-2020/2021)

De zuidelijke ringweg gaat de komende jaren ingrijpend op de schop om de bereikbaarheid van stad en regio en de doorstroming op de weg te verbeteren.

2 OOSTELIJKE RINGWEG (2010 - 2015)

De werkzaamheden aan de oostelijke ringweg zijn vier jaar geleden van start gegaan. Belangrijkste opgave is om alle kruisingen ongelijkvloers te maken.

3 NOORDZEEBRUG (2013 - 2015)

De Noordzeebrug over het Van Starckenborghkanaal wordt volledig vervangen.

4 BEDUMERWEG (2013 - 2015)

De aansluiting van de Bedumerweg op de noordelijke ringweg wordt ongelijkvloers. De verkeerslichten verdwijnen.

5 SONTBRUG (OKT. 2013 - DEC. 2015)

Over het Winschoterdiep wordt een brug gebouwd: de Sontbrug. De brug verbindt bedrijventerrein Driebond met de bedrijven bij de Sontweg, zoals de Ikea. In samenhang hiermee worden ook de Sint Petersburgweg en de Sontweg gereconstrueerd.

6 HOOGWAARDIGE OV - AS VAN P+R HOOGKERK NAAR STATION (2015 - EIND 2016)

De busbaan op de Koeriersterweg wordt doorgetrokken tot aan het Hoofdstation, parallel aan het spoor. Daarmee ontstaat een snelle busverbinding tussen P+R Hoogkerk en het Hoofdstation Groningen. Dit is fase 3 van het project 'HOV-as West'.

7 FIETSRUTE PLUS GRONINGEN - TEN BOER (2016 - 2017)

De plannen voor een Fietsroute Plus, een extra breed en comfortabel fietspad van en naar Ten Boer, worden momenteel uitgewerkt. De aanleg start op zijn vroegst in 2016.

8 FIETSRUTE PLUS GRONINGEN - WINSUM (2017 - 2018)

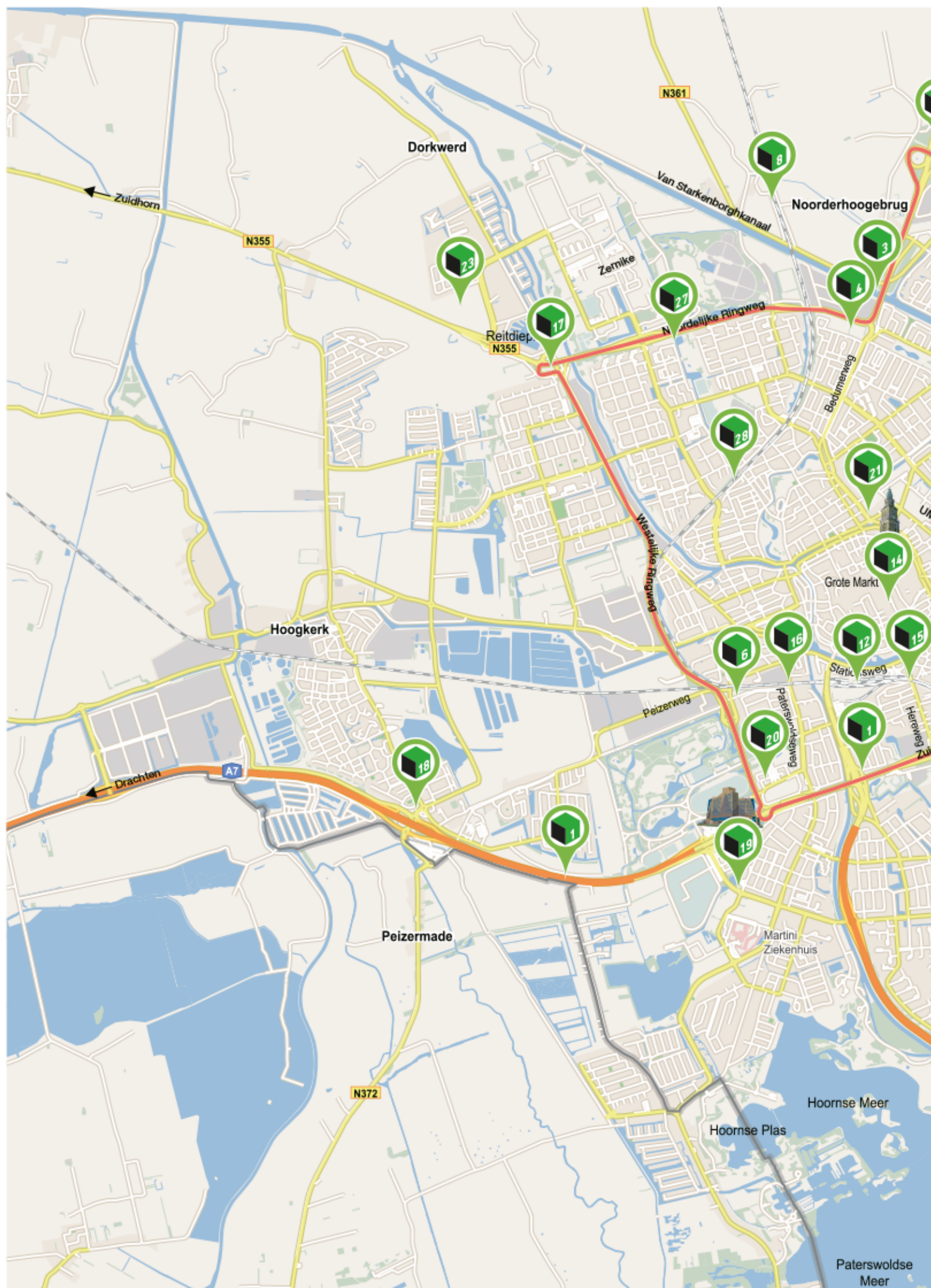
De plannen voor een Fietsroute Plus, een extra breed en comfortabel fietspad van en naar Winsum, worden momenteel uitgewerkt. De aanleg start op zijn vroegst in 2017.

9 HOOFDSTATION - EUROPAPARK: VIERDE SPOOR (2017 - 2020)

Er komt een vierde spoor tussen het nieuwe station Groningen Europapark en het Hoofdstation Groningen. Dat is nodig omdat er in de toekomst meer treinen gaan rijden onder meer vanwege het verplaatsen van het opstel terrein naar de Rouaanstraat in de gemeente Haren.

10 UITBREIDING P+R HAREN (2014 - MEDIO 2015)

Wegens succes wordt het P+R terrein bij Haren uitgebreid met zeker vijfhonderd plaatsen. Het terrein telt nu een kleine vierhonderd plaatsen en is vrijwel dagelijks helemaal vol. De uitbreiding komt op het terrein van het Nesciopark direct ten noorden van de Vondellaan, tegen het huidige parkeerterrein aan.

11 TUNNEL HELPERZOOM (2016 - 2017)

In het verlengde van de Helper Brink komt een tunnel die Helpman en het Europapark met elkaar verbindt.

12 AANPAK STATIONSGBIED (2015 - 2020)

Het Hoofdstation Groningen krijgt extra sporen en perrons. Ook komt er een voetgangerstunnel.

13 EXTRA PERRON EUROPAPARK (2017)

Station Europapark krijgt er een extra perron bij.

14 BOUWERKZAAMHEDEN FORUM EN OOSTWAND GROTE MARKT (2011 - 2017)

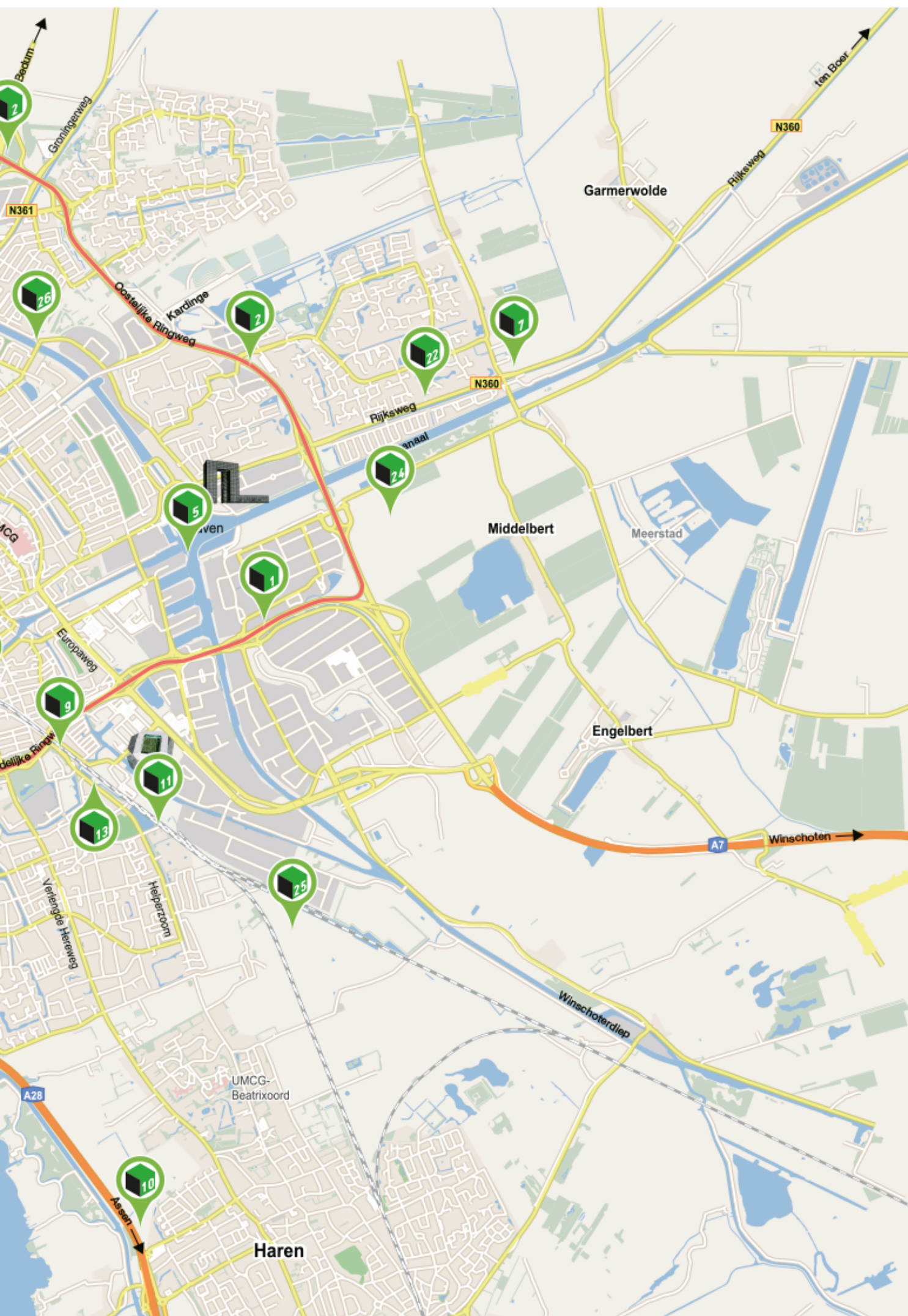
Aan de oostkant van de Grote Markt komt het Groninger Forum. De Oostwand zelf wordt ook geheel vernieuwd. Hiervoor zal in bepaalde periodes veel bouwverkeer af- en aanrijden.

15 HEREWEGVIADUCT (NA 2020)

De vervanging van het Herewegviaduct is uitgesteld tot na de ombouw van de zuidelijke ringweg. Mogelijk worden er tijdelijke voorzieningen getroffen.

IN DE KOMENDE JAREN

16 ONDERDOORGANG PATERSWOLDSEWEG (VOORJAAR 2016 – NAJAAR 2017)
Vanaf 2017 rijdt op het traject Groningen-Leeuwarden elk uur een extra sneltrein. Daarom wordt de spoorwegovergang bij de Paterswoldseweg vervangen door een onderdoorgang. Samen met betrokkenen en omwonenden wordt onderzocht hoe deze onderdoorgang en de aansluiting van de wegen hierop voor alle verkeer verantwoord kan worden ingepast in de omgeving.

17 REITDIEPLEIN – RING NOORD EN WEST (2015)
Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aan de zuidelijke ringweg wordt het verkeer deels omgeleid via andere delen van de ringweg. Voor een goede doorstroming wordt de verbinding tussen de noordelijke en de westelijke ringweg, het Reitdieplein, verbeterd.

18 AANPAK ROTONDE HOOGKERK EN KRUISING EEMSGOLAAN (2015 – 2016)
Ten behoeve van het openbaar vervoer tussen Leek en Groningen wordt de doorstroming verbeterd op de rotondes bij Hoogkerk. Het betreft o.a. de aanleg van vrijliggende rijbanen (bypasses) en de bouw van een tunnel in de Eemsgolaaan ter hoogte van de busbaan.

- 19 ROTONDE LAAN CORPUS DEN HOORN (2015)**
Ter verbetering van de doorstroming rondom het Martinizekenhuis worden diverse maatregelen getroffen. Het betreft onder meer de realisatie van een 'bypass' bij de rotonde Laan Corpus den Hoorn/Van Swietenlaan en aanpassingen aan de kruising Paterswoldseweg/Laan Corpus den Hoorn.
- 20 LEONARD SPRINGERLAAN (2015)**
Ter hoogte van de westelijke ringweg wordt de riolering vernieuwd.
- 21 BOTERDIEP EN BLOEMSTRAAT (EIND 2014 – 2015)**
Vervangen riolering en reconstructie wegverharding van het Boterdiep en de Bloemstraat.
- 22 RIJKSWEG N360 (VANAF 2015)**
Om de verkeersveiligheid en de doorstroming van verkeer en openbaar vervoer te verbeteren worden onder meer de kruispunten bij Ruischerwaard en Ruischerbrug aangepakt. Daarnaast wordt een keerlus voor bussen aangelegd.
- 23 AANLEG P+R REITDIEP (2015–2016)**
Bij Reitdiep komt een P+R-terrein. De uitbreiding van het aantal P+R-terreinen verbetert de bereikbaarheid van de stad.
- 24 AANLEG P+R MEERSTAD (2015–2016)**
Bij Meerstad komt een P+R-terrein. De uitbreiding van het aantal P+R-terreinen verbetert de bereikbaarheid van de stad.
- 25 AANLEG OPSTELTERREIN ROUAANSTRAAT (2015 – 2017)**
Het opstelterrein voor treinen aan de zuidzijde van het Hoofdstation Groningen wordt verplaatst naar de Rouaanstraat in de gemeente Haren.
- 26 GERRIT KROLBRUG (2018–2019)**
De oude Gerrit Krolbrug wordt vervangen door een nieuwe brug.
- 27 FIETSPAD LANGS NOORDELIJKE RINGWEG (2015–2016)**
Door de aanleg van dit fietspad worden de Fietsroutes Plus vanuit Winsum en Zuidhorn verbonden met de stedelijke routes en de Zernike Campus.
- 28 FIETSPAD LANGS SPOORLIJN GRONINGEN – SAUWERD (2015–2016)**
Mede door de aanleg van dit fietspad ontstaan er rechtstreekse fietsverbindingen tussen de dorpen ten noorden van Groningen en tussen de noordwestelijke stadswijken.

Deze kaart is voortdurend in ontwikkeling. Versie: oktober 2014.

De projecten op deze kaart zijn maatregelen die gepland staan om de bereikbaarheid van Groningen de komende jaren te verbeteren en (bouw)werkzaamheden die de bereikbaarheid beïnvloeden. Voor een compleet overzicht van alle projecten en werkzaamheden kunt u terecht op de website www.groningenbereikbaar.nl

EVENEMENTENKALENDER GRONINGEN

GRONINGEN WERKT AAN DE WEG DE KOMENDE JAREN. DAT LEIDT HIER EN DAAR TOT OPONTHOUD VOOR HET VERKEER. MAAR HET IS OOK DIT NAJAAR ZEKER DE MOEITE WAARD OM DE STAD TE BEZOEKEN. HIERONDER DIVERSE CULTURELE, CREATIEVE EN SPORTIEVE REDENEN OM NAAR GRONINGEN TE GAAN.

WINTERWELVAART IN 2013. FOTO: STEPHAN KEEREWEER.

WORLD PRESS PHOTO REIST AF NAAR GRONINGEN

In de Der Aa-kerk is nog tot en met 7 december de foto-expositie World Press Photo te zien. World Press Photo 2014 toont een overzicht van de mooiste en meest indrukwekkende nieuwsfoto's van afgelopen jaar, gemaakt door de beste fotojournalisten. De tentoonstelling reist over de hele wereld en is in meer dan negentig wereldsteden te zien. De World Press Photo tentoonstelling toont intrigerende beelden uit het dagelijks leven, natuur, sport en kunst & cultuur uit vele delen van de wereld. Onder de noemer 'Clear Fotofestival' is er tijdens de expositie nog meer te doen en te zien. Zo is er in de Der Aa-kerk een nevenexpositie te bekijken van de winnende foto's van de Clear Fotocompetitie en de Clear Fotomathon. Ook is er een documentaireavond en vinden er lezingen plaats. WWW.STICHTINGCLEAR.COM

ELKE ZONDAG KOOPZONDAG

Vanaf zondag 30 november is het elke zondag koopzondag in de binnenstad van Groningen. De winkels mogen dan tussen 12.00 en 17.00 uur de deuren openen voor het publiek. Vanwege de feestdagen zijn er de komende periode ook extra koopavonden. De laatste Sinterklaasinkopen kunnen worden gedaan op woensdagavond 3 december. Donderdag 4 december is het reguliere koopavond. Ook vanwege de kerstdagen en de jaarwisseling zijn er extra koopavonden. Het gaat dan om zaterdag 20 december en dinsdag 23 december. Die zaterdag zijn de winkels open tot 19.00 uur; die dinsdag tot 21.00 uur. Op woensdag 24 december en dinsdag 31 december gaan de winkels juist wat eerder dicht, om 17.00 uur. SHOPPING.GRONINGEN.NL

EUROSONIC NOORDERSLAG VEROVERT GRONINGEN

De stad Groningen is van 14 tot en met 17 januari volgend jaar het centrum van de Europese muziekindustrie tijdens het jaarlijkse festival Eurosonic Noorderslag. De focus ligt deze 29e editie op IJsland. Tijdens Eurosonic, op woensdag-, donderdag- en vrijdagavond, staat Groningen in het teken van nieuw Europees talent: de meest veelbelovende acts in hun thuisland, maar vaak nog onbekend buiten hun landsgrenzen. Eurosonic is het grootste showcasefestival van Europa. Op zaterdagavond vindt Noorderslag plaats, de belangrijkste staalkaart van de Nederlandse popmuziek. Er zijn al enkele namen bekend van IJslandse artiesten die sowieso naar Groningen afreizen, waaronder Kaleo, Kiasmos, Rökkurró en Samaris. WWW.EUROSONIC-NOORDERSLAG.NL

WINTERS GRONINGEN

In de weekenden rondom de feestdagen is het extra gezellig in de binnenstad van Groningen. Net als voorgaande jaren krijgt Groningen ook nu weer een ijsbaan, waar jong en oud naar hartenlust kunnen schaatsen. Ook komen er muzikale optochten, straattheateroptredens en worden er ijssculpturen gebouwd. De winterse activiteiten staan op de agenda voor 20 en 21 december, 27 en 28 december en 2,3 en 4 januari. Het weekend van 19 tot en met 21 december is het bovendien WinterWelvaart. Tijdens dit evenement liggen de Hoge en Lage der A in de binnenstad van Groningen bomvol met tientallen historische charterscheppen die voor het publiek toegankelijk zijn. Aan boord van de schepen vinden allerlei activiteiten plaats zoals kunsttentoonstellingen, poëzie- en literatuuroptredens en kinderactiviteiten. WWW.WINTERWELVAART.NL – WINTER.GRONINGEN.NL

'HET GEHEIM VAN DRESDEN' IN GRONINGER MUSEUM

In het Groninger Museum is vanaf 13 december de tentoonstelling 'Het geheim van Dresden – Van Rembrandt tot Canaletto' te zien. De expositie toont werken uit de wereldberoemde collectie van de Gemäldegalerie Alte Meister in Dresden. De tentoonstelling vertelt het verhaal van de rijke cultuur in Saksen in de achttiende eeuw onder August de Sterke (regeerperiode 1694-1733) en zijn zoon August III (regeerperiode 1733-1763). Beiden waren behalve Keurvorst van Saksen ook Koning van Polen. Zij zagen het belang van een hoogstaand cultureel leven voor de bloei en welvaart van Saksen. Daarom verzamelden zij een enorme hoeveelheid kunst; een kunstverzameling die tot de belangrijkste in Europa zou gaan behoren. De expositie toont meesterwerken van onder andere Rembrandt, Velasquez, Titiaan en Canaletto. WWW.GRONINGERMUSEUM.NL

ER GAAT NIETS BOVEN
GRONINGEN

Voor een uitgebreid overzicht van de evenementen kijkt u op de website van Uit Groningen: www.uit.groningen.nl. Alle genoemde data en locaties zijn onder voorbehoud.

COLOFON

DEZE KRANT IS EEN UITGAVE VAN DE SAMENWERKINGSORGANISATIE GRONINGEN BEREIKBAAR. OOSTERSTRAAT 56A, 9711 NX GRONINGEN, TELEFOON: (050) 316 43 70, E-MAIL: INFO@GRONINGENBEREIKBAAR.NL, WEBSITE: WWW.GRONINGENBEREIKBAAR.NL.

EINDREDACTIE: GRONINGEN BEREIKBAAR – REDACTIE: BROUWER COMMUNICEERT, PERSBUREAU TAMELING – ONTWERP EN OPMAAK: LA COMPAGNIE – FOTO'S: JEROEN VAN KOOTEN, RONNY BENJAMINS, HENK TAMMENS, STEPHAN KEEREWEER, PETER TAHL, LUK HAJEMA, RHC GRONINGER ARCHIEVEN, GEMEENTE GRONINGEN, PROVINCIE GRONINGEN, OV-BUREAU GRONINGEN DRENTHE, GRONINGEN BEREIKBAAR. PLATTEGRONDEN: PROVINCIE GRONINGEN, GEMEENTE GRONINGEN. – OPLAGE: 250.250 EXEMPLAREN – DRUK EN VERSPREIDING: NDC MEDIAGROEP